

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Viestinnän koulutusohjelma

Joni Mikkonen

INTRON VAIKUTUS TELEVISIO-OHJELMAN KATSOJAN
ODOTUKSIIN

Toukokuu 2015

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2015
Viestinnän koulutusohjelma

Länsikatu 15
80110 JOENSUU
Keskuksen puhelinnumero

Tekijä
Joni Mikkonen

Nimeke
Intron vaikutus televisio-ohjelman katsojan odotuksiin

Tiivistelmä

Opinnäytetyössäni tutkin televisio-ohjelman alkutekstiosiota eli introa. Perehdyn intron kuvasisällön ja itse ohjelman väliseen suhteeseen, eli mitä introssa on korostettu ja mitä jätetty pois. Vertailen teemoja jotka nousevat esiin tutkimissani ohjelmissa ja kuinka ne näkyvät introssa. Tarkastelen myös, onko ohjelman introlla mahdollista ohjata katsojan odotuksia.

Tutkimuksen kohteena ovat suomalaiset matkailusarjat Madventures, Kaukasia 30 päivässä sekä Arman ja viimeinen ristiretki. Aineistoani tutkin sisällönanalyysin avulla. Lisäksi käytän vertailevaa tutkimusta intron ja jakson välillä. Haastattelin myös tutkimuksen kohteena olleen Kaukasia 30 päivässä -sarjan tuottaja Nanna Tulikouraa, leikkaaja Antero Laurilaa sekä graafikko Teemu Åkea. Tiedustelin, millaisista lähtökohdista intro on tehty ja mitä niillä on pyritty saavuttamaan. Lopuksi vertailen omien havaintojeni ja tuotantoyhtiön näkemyksen eroja ja samankaltaisuuksia. Tulokset tuovat esille vaikuttamisen keinoja, ja tuloksissa esitän erilaisia käytänteitä introlla vaikuttamiseen.

Kieli
suomi

Sivuja 41
Liitteet 1
Liitesivumäärä 1

Asiasanat
televisio, sisällönanalyysi, audiovisuaalinen aineisto

Karelia
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

THESIS
May 2015
Degree Programme in Communication
Länsikatu 15
80110 JOENSUU
FINLAND
013 260 600

Author
Joni Mikkonen

Title
Affect of Intro on Viewers' Expectations on TV-Programmes

Abstract

This thesis examines the opening text section of a television programme known as intro. The relationship between the intro pictures and content of the program itself is studied focusing on what is highlighted and what is cut out. The themes arising during the programmes are compared to their presence in the intro. Possibilities to direct the viewer's expectations via intro are also examined.

The material of research comprises the Finnish travel programme Madventures, Caucasus in 30 days and Arman and the Last Crusade. The material is studied using content analysis. A comparative study between the intro and the programme is also used. For the study producer Nanna Tulikoura, editor Antero Laurila and graphic artist Teemu Åke, from the production of Caucasus in 30 days were interviewed. The questions were about their ideas about the intro and what they aimed to achieve. Finally, the differences and similarities between the observations and the production company's views were compared. The results bring out ways to affect and also show various practices to influence with intro.

Language
Finnish

Pages 41
Appendices 1
Pages of Appendices 1

Keywords
television, content analysis, audio-visual material

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Tietoperusta	6
2.1	Intro	6
2.2	Dramaturgia	8
2.2.1	Mitä on dramaturgia?	8
2.2.2	Ola Olssonin malli	9
2.3	Leikkaus	11
2.3.1	Rytmi	11
2.3.2	Montaasi	12
2.4	Dokumenttielokuvan moodit	14
2.5	Katsojan ohjaus	15
2.5.1	Odotukset	15
2.5.2	Suostuttelu	16
3	Tutkimusaineisto	17
3.1	Matkailuohjelmat	17
3.2	Madventures, kausi 3	18
3.3	Kaukasia 30 päivässä	19
3.4	Arman ja viimeinen ristiretki	19
4	Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusmenetelmät	20
5	Arman ja viimeinen ristiretki	22
5.1	Analyysi	22
5.2	Vertailu ja yhteenveto	23
6	Madventures, kausi 3	26
6.1	Analyysi	26
6.2	Vertailu ja yhteenveto	27
7	Kaukasia 30 päivässä	29
7.1	Analyysi	29
7.2	Vertailu ja yhteenveto	31
7.3	Kaukasia 30 päivässä –tekijät vastaavat	33
8	Yhteenveto tutkimuksesta ja tulokset	35
9	Pohdinta	38
	Lähteet	41

1 Johdanto

Opinnäytetyössäni tutkin televisio-ohjelman alkutekstiosiota eli introa. Tutkin intron kuvasisällön ja itse ohjelman välistä suhdetta, eli mitä introssa on korostettu ja mitä jätetty pois. Tarkastelen myös onko ohjelman introlla mahdollista ohjata katsojan odotuksia. Tutkimuksen kohteena ovat suomalaiset matkailusarjat Madventures, Kaukasia 30 päivässä sekä Arman ja viimeinen ristiretki.

Päädyin tutkimaan introja omista tarpeista. Olin tekemässä liftauksesta kertovaa ohjelmaa ja sitä tehdessäni mietin, että tästä projektista saan opinnäytetyön. Projektini eteni leikkauspöydälle ja siellä keksin, että hieno ja kiinnostava intro voi olla hyvä tapa erottua muista vastaavista ohjelmista. Introa olisi myös mahdollista käyttää itsenäisenä teoksena ja ohjelman mainoksena sosiaalisessa mediassa. Rajasin työni kotimaisiin matkailusarjoihin, koska oma projektini on myös matkailuaiheinen ja kielenä on suomi. Opinnäytetyön avulla on tarkoitus löytää toimivia käytänteitä kiinnostavan intron luomiseksi ja hyödyntää niitä omassa projektissa. Rajaan kuitenkin oman projektini opinnäytetyön ulkopuolelle ja käsittelem opinnäytetyössä pelkästään jo julkaistujen matkailusarjojen introja.

Opinnäytetyön tavoitteena on tutkia introa ja sen funktiota osana televisio-ohjelmaa. Tutkimuksen avulla selvitän onko intron avulla mahdollista ohjata katsoja oikeaan mielentilaan. Yhtenä tärkeänä osa-alueena tutkin myös intron katsojassa herättämiä odotuksia sekä näiden odotuksien toteutumista. Valmiin opinnäytetyön on tarkoitus antaa eväitä intron tekemistä miettiville ja tarjota näkemystä siitä kuinka introlla voi vaikuttaa katsojaan.

Aineistoani tutkin sisältöanalyysin avulla. Lisäksi käytän vertailevaa tutkimusta intron ja jakson välillä. Haastattelin myös tutkimuksen kohteena olleen Kaukasia 30 päivässä -sarjan tuottaja Nanna Tulikouraa, leikkaaja Antero Laurilaa sekä graafikko Teemu Åkea. Tiedustelin heiltä millaisista lähtökohdista intro on tehty ja mitä niillä on pyritty saavuttamaan. Lopuksi vertailen omien havaintojeni ja tuotantoyhtiön näkemyksen eroja ja samankaltaisuuksia.

Tietoperustassani käsittelen intron ja tutkimuskysymysten kannalta olennaisia aihepiirejä. Ensin määrittelen intron ja dramaturgian käsitteet. Dramaturgia on intron kannalta tärkeää, koska introa voi pitää osana televisio-ohjelman dramaturgista rakennetta. Käyn myös läpi montaasin käsitettä ja katsojaan vaikuttamisen keinoja. Montaasi on itsessään jo erilaisten vaikutusten luomista katsojassa ja siten tärkeä osa tällaista tutkimusta. Mediapsykologiaa hyödynnän siltä kannalta, että tutkin katsojan odotuksiin vaikuttavia asioita ja sitä kuinka katsoja reagoi odotusten toteutumiseen. Lopuksi esittelen televisiosarjat, joita aion opinnäytetyössäni tutkia ja perustelen, miksi valitsin juuri nämä sarjat.

2 Tietoperusta

2.1 Intro

Intro on televisio-ohjelman esittelyjakso, joka on sijoitettu ohjelman alkuun. Intro on lyhyt usein visuaalisesti tehostettu kooste ohjelman sisällöstä, ja sen kesto on noin 5-60 sekuntia. Intron visuaalinen tyyli voi poiketa suuresti ohjelman yleisestä tyylistä. On yleistä, että ohjelman intron tekee erillinen introihin erikoistunut tuotantoyhtiö. Introssa esitellään yleensä päähenkilöt sekä luodaan mielikuva sarjan sisällöstä ja maailmasta, jossa ohjelmassa liikutaan. Intron synnyttämien mielikuvien avulla yritetään virittää katsoja sopivaan tunnelmaan. Ohjelman introa voidaan kutsua myös alkuteksteiksi, mutta introssa ei kuitenkaan ole pakko olla tekstiä. Intron on tyypillistä, että taustalla soi ohjelman tunnusmusiikki. Mikäli katsoja ei ole television äärellä ohjelman alkaessa, tunnistaa hän ohjelman alkavan tästä musiikista. Intro loppuu usein ohjelman nimeen tai graafiseen tunnisteeseen. (TV Tropes 2015.)

Tulikouran mukaan intron tekeminen on aina itsestäänselvyys. Intro on olennainen osa ohjelmaa ja se antaa lupauksen siitä millaista sisältöä on luvassa. Intron sisältö myös luonnollisesti vaikuttaa siihen, mitä jaksossa seuraavaksi näytetään. Kaukasia 30 päivässä -ohjelman introssa kerrottiin kauden missio ja heti

intron jälkeen mitä mission ympärillä on tapahtunut tähän mennessä ja mitä tapahtuu seuraavaksi. (Tulikoura 2015.)

Kaukasia 30 päivässä -sarjan leikkaaja Antero Laurilan mielestä introt ovat nykyään jakautuneet lajityyppinä kahtia. Hänen mukaansa draamasarjoissa yleisesti ottaen panostetaan introon ja niihin tehdään musiikki varta vasten tai käytetään tunnettua musiikkia. Reality-sarjoissa intron merkitys on taas pienentynyt ja niissä käytetään yleensä katalogimusiikkia. Lisäksi niiden intro rakennetaan usein sarjan kuvien ja grafiikan avulla. (Laurila 2015.) Åken mielestä introt ovat muodostuneet kansainvälisesti omaksi taiteenlajikseen ja tämän myötä kanavien isojen tuotantojen introihin panostetaan selvästi. Yhtenä esimerkkinä hän mainitsee True Detective -sarjan, jota on vaikea ajatella ilman että tulee mieleen ohjelman huikea intro. Suomalaisia esimerkkejä introista joihin on panostettu ovat Mustat lesket ja Nymfit. Åken mielestä Suomessa introjen taso on pieniin budjetteihin nähden varsin hyvä ja graafisen ilmeen merkitys on ymmärretty. (Åke 2015.)

Intron tärkeimpänä elementtinä Laurila mainitsee musiikin. Intron musiikki antaa sarjalle kasvot, jonka avulla katsojat tunnistavat ja muistavat sarjan. Musiikki tukee intron kuvia, jotka ovat myös tärkeässä osassa kertomassa sarjan luonteesta. (Laurila 2015.) Åkella intron tekeminen alkaa graafisesta ilmeestä jota kehitetään tiiviissä yhteistyössä tuotantoyhtiön kanssa. Tunnusanimaation kehittäminen lähtee yleensä liikkeelle kun musiikki on valittu. (Åke 2015.)

Laurilan mielestä voimakkaalla ja hyvin tehdyllä introlla voidaan ohjata katsoja oikeaan tunnetilaan. (Laurila 2015.) Åken mielestä intron ilme ja musiikki vaikuttaa ehdottomasti siihen, millaiset lasit päässä katsoja jää ohjelmaa katsomaan. Hänen mukaansa hienoilla titleillä eli kuvan päällä olevilla teksteillä ei saa lisää katsojia huonolle ohjelmalle, mutta hyvät titlet hyvässä ohjelmassa rakentavat tehokkaasti ohjelman brändiä. (Åke 2015.)

Tulikouran mielestä ohjelman intro jää katsojien mieleen vielä ohjelman katsomisen jälkeenkin. (Tulikoura 2015). Laurila on asiasta samaa mieltä ja hänen mukaansa katsoja muistaa mitä introssa luvattiin ja täytettiinkö lupaukset. Li-

säksi katsoja muistaa intron tunnelman ja sarjan herättämät odotukset. Intro on koko ohjelman mainos ja katsoja kysyy itseltään ohjelman jälkeen että saiko tämä mitä hänelle luvattiin. (Laurila 2015.) Åken mielestä katsoja ei välttämättä muista introa enää ohjelman jälkeen, mutta hänen mielestään se ei tarkoita ettäkö se olisi jäänyt alitajuntaamme. Hänen mukaansa ehdollistumme helposti ääni- ja kuvaärsykkeille ja siten tunnistamme helposti ohjelman tunnusmusiikin. Hän lisää vielä, että saatamme usein huomaamattamme hyräillä mainosjinglejä eli lyhyitä sävelmiä tietämättä, mistä ne ovat peräisin. (Åke 2015.)

Intron nimi ei ole vakiintunut ammattikäytössä ja siitä käytetäänkin monia eri nimityksiä, kuten alkutekstit, alkutunnus, alkutunnari, tunnari ja intro. Englanninkieliset vastineet ovat title sequence, opening titles, opening credits, intro ja opening montage. Elokuviissa käytetään termiä opening sequence. Käytän tässä opinnäytetyössä termiä intro, koska sitä käytetään myös englanninkielisessä ammattisanastossa. Mikään termi ei mielestäni kuvaa tutkimani aihetta täydellisesti ja intro sanaa on käytetty muissakin tutkimuksissa. Olen kääntänyt termin myös haastatteluvastauksista introksi, jotta opinnäytetyössäni tulee esiin vain yksi termi ja siten ei ole mahdollisuutta väärinkäsityksiin.

2.2 Dramaturgia

2.2.1 Mitä on dramaturgia?

Dramaturgian avulla asiat esitetään niin, että katsoja ei pääse pitkästymään. Katsoja on saatava kiinnostumaan asiastamme, ja sen vuoksi ohjelman rakenne, eli muoto jolla sanomamme esitämme, on erittäin tärkeä. (Aaltonen 2002, 46.)

Dramaturgian keinoin katsojassa herätetään kysymyksiä ja luodaan odotuksia, joihin vastataan vasta myöhemmin ohjelmassa. Draamallisen rakenteen avulla luodaan etenemisliike, jossa kysymyksiä luodaan ja niihin myöhemmin vastailaan. Tällä tavoin katsoja saadaan imaistua tarinan mukaan ja katsoja jaksaa

katsoa ohjelman loppuun. On tärkeää että ohjelma herättää juuri oikeassa suhteessa kysymyksiä ja antaa niihin vastauksia. Mikäli katsoja on ohjelmaa ”edellä” ja arvaa sen lopun, kokee katsoja ohjelman pitkäveteisenä. Toisaalta taas mikäli kysymyksiä on liikaa ja vastauksia liian vähän, ei katsoja pysy mukana tai ymmärrä mistä on kysymys. (Aaltonen 2002, 47.)

Muodon avulla katsojan tunteita johdatellaan koko elokuvan ajan maksimaalisen tunnevaikutelman luomiseksi. Katsojaa ohjaillaan eri tavoin kuten herättään uteliaisuus, luodaan odotuksia, viivytetään ratkaisua ja niin edelleen. Näillä keinoin katsoja saadaan pidettyä jännityksessä koko elokuvan ajan. Elokuvan muoto on siis yksi teoksen ominaisuus jonka avulla katsojalle välitetään tietynlainen kokemus. (Bacon 2000, 20, 22.) Tutkimuksessani etsin introista malleja ja keinoja kuinka katsojissa herätettiin odotuksia ja kuinka mielenkiintoa pidettiin yllä. Tutkin myös, minkälaisia tunteita intron avulla pyrittiin herättämään ja kuinka tunnereaktioita oli luotu.

2.2.2 Ola Olssonin malli

Ola Olsson on ruotsalainen elokuvadramaturgi, joka on tutkinut miten ja miksi elokuvat vaikuttavat meihin. Olssonin mukaan elokuva jakautuu kuuteen eri vaiheeseen: alkusysäys, esittely, syventäminen, ristiriidan kärjistyminen, ratkaisu ja häivytyks. (Aaltonen 2002, 64.) Seuraavaksi käyn nämä osiot läpi ja sovel-
lan Olssonin mallia myös televisio-ohjelmien introihin.

Alkusysäyksessä katsojalle esitellään jotain mikä saa katsojan kiinnostumaan ohjelmasta. Katsojassa herätetään kysymyksiä ja näin saadaan aikaan etene-
misliike. (Aaltonen 2002, 65.) Introssa alkusysäys on lyhyt ja alkusysäykseksi voidaan katsoa mukaansatempaavan musiikin alkaminen tai katsojalle mielen-
kiintoisen kuvamateriaalin näyttäminen.

Esittelyssä katsojalle esitellään päähenkilöt ja missä kaikki tapahtuu. Esittelyn aikana katsojalle esitetään pääongelma. Esittelyvaiheessa on tarkoitus herättää katsojassa odotuksia ja katsoja voi näiden odotusten perusteella päätellä min-

käläisestä ohjelmasta on kysymys. (Aaltonen 2002, 65.) Introssa esitellään päähenkilöt ja kerrotaan, mitä he ovat tekemässä. Tässä vaiheessa katsojalle selviää, mitä ohjelmassa tapahtuu ja luodaan odotuksia tulevast.

Syventämisen tarkoitus on saada katsojat samaistumaan ohjelman henkilöihin. Tässä vaiheessa henkilöistä yleensä näytetään jotain, mikä herättää katsojassa sympatiaa. Sympatian avulla herätetään katsojan mielenkiinto hahmoa kohtaan. (Aaltonen 2002, 66.) Introissa syventämisen aikana päähenkilöt esitellään tekemässä sitä, mitä he aikovat ohjelmassaan tehdä. Tämä voi olla esimerkiksi paikallisten ihmisten kanssa toimimista, matkustamista tai uusien asioiden kokemista.

Ristiriidan kärjistymisessä eri osapuolten väliset kiistat kärjistyvät ja ongelmat kasvavat. Jännitys on huipussaan, kun päähenkilöt vuorotellen ottavat johtoseman kamppailussaan. Tämän osuuden tarkoituksena on valmistella lopullista kohtaamista. (Aaltonen 2002, 66.) Intron aikana ei ole yleensä aikaa esittää samanlaista kamppailua kuin itse ohjelman aikana joten ristiriidan kärjistymistä voi kuvata vaikka päähenkilön kesken leikattu lause ”kuinka tästä selvitään?”.

Ratkaisussa päähenkilöt kohtaavat viimeisen kerran ja laittavat kaiken peliin. Konflikti ratkeaa ja jompikumpi osapuolista voittaa. Kaikki aiemmat odotukset ja jännitteet on luotu tätä kohtaamista varten. (Aaltonen 2002, 66.) Introssa näytetään kuinka vastoinkäymisistä on selvitty tai kuinka he ovat saavuttaneet jonkin tavoitteistaan.

Häivytyksessä katsoja jakaa päähenkilön kanssa joko saavutetun voiton tai häviön. Jännitteet laskevat ja ristiriitojen aiheuttamat tuntemukset rauhoittuvat. Katsojaa valmistellaan ohjelman loppumiseen ja palaamiseen takaisin arkeen. (Aaltonen 2002, 66.) Introssa häivytyksen aikana kuviin hyppää ohjelman logo ja musiikki hiljenee ohjaten katsojaa itse ohjelman pariin. Tässä vaiheessa kaikki jännitykset laukeavat.

Intron keston vuoksi dramaturgisen mallin eri osiot voivat olla yhdistyneitä tai kaikki eivät ole selkeästi havaittavissa. Tämä malli on elokuvista johdettu joten

siltä osin se ei ole yksi yhteen introjen kanssa, mutta kaikista audiovisuaalisista tuotannoista voi löytää samankaltaisen rakenteen. Elokvien pohjalta on johdettu myös muita malleja, joiden osiot ovat hieman erilaiset, mutta kaikissa pääpiirteet ovat samat. Aluksi herätetään mielenkiinto, esitellään henkilöt, uppoudutaan tehtävään, joudutaan ongelmiin, saadaan ratkaisu ja lopuksi päästetään irti. Olssonin mallin valitsin mukaan tietoperustaan, koska se on mielestäni selkein ja oma tulkintani elokuvan rakenteesta on samanlainen. Lisäksi Olssonin malli on mielestäni eniten käytetty esimerkki dramaturgisesta rakenteesta.

2.3 Leikkaus

2.3.1 Rythmi

Leikkauksen avulla luodaan teoksen rytmi. Rythmi syntyy tarinan, juonen, draaman ja plastisten tekijöiden elävästä ja jännitteellisestä yhteydestä. Samalla tavalla muidenkin tekijöiden tulee rytmisesti tähdätä samaan päämäärään, joka on sanoman välittäminen. Näitä tekijöitä ovat esimerkiksi kohteen ja ympäristön sommittelu, kameran liikkeet, näyttelijöiden ilmeet ja eleet, äänet, värit ja valot. (Pirilä & Kivi 2008, 75.)

Rytmin avulla saadaan luotua katsojan ja teoksen välille yhteys. Kun katsoja tunnistaa rytmin, hän alkaa samaistumaan teoksen maailmaan. Mitä primitiivisempi rytmi, sitä vahvempi suggestioiva vaikutus sillä on. Katsojan samaistumisen syvyyttä voidaan ohjailla rytmin vaihteluilla. Otoksien pituudella voidaan vaikuttaa katsojan huomion painottumiseen. Pidemmistä kuvista katsoja ehtii havaita enemmän yksityiskohtia ja aistia kuvan tunnelmaa. Tapahtumien määrä ja niiden kesto vaikuttavat ratkaisevasti siihen mitä katsoja luulee näkevänsä ja kuulevansa. Mitä lyhyempi kuva on, sitä enemmän katsoja kiinnittää huomiota pelkästään huomiopisteisiin. Erilaiset ilmaisutekijät ja niiden määrä vaikuttavat kuvan kestosta syntyvään vaikutelmaan. Keston muuntelulla voidaan dramatisoida tapahtumia ja tunnelmia. Kiihtyvä tahti tiivistää tunnelmaa sekä luo odoituksia ja pitkät kuvat rauhoittavat. (Pirilä & Kivi 2008, 73-77.)

Rytmi on tärkeä osa introa, koska sen avulla voidaan kertoa paljon ohjelman tavasta kertoa asioita. Mikäli intro on rytmiltään nopea voidaan päätellä myös ohjelman tahdin olevan nopeampi. Rytmien avulla voidaan myös säädellä sitä, mihin asioihin katsoja kiinnittää huomionsa introssa. Jännittävässä kohtauksissa nopealla rytmillä saadaan aikaan epätietoisuutta siitä mitä tapahtuu ja siten luoda jännitystä. Mikäli samat kuvat näytettäisiin rauhallisemmalla tahdilla, katsojalla olisi aikaa havainnoida kuvia pidempään ja huomata sieltä enemmän yksityiskohtia ja siten saada paremman käsityksen tilanteesta jota esitetään.

2.3.2 Montaasi

Marcel Martinin määritelmä montaasista on ”montaasi on elokuvan otosten koonpanoa tiettyjen ehtojen vallitessa järjestyksen ja keston suhteen” (Aumont, Bergala, Marie & Vernet 1996, 50).

Montaasilla on Eisensteinin mukaan monia erilaisia muotoja, jotka hän jakaa seuraavasti:

1. Metrinen montaasi, jonka leikkaus määräytyy otoksen absoluuttiseen pituuden mukaan.
2. Rytmisen montaasi, jossa otoksen todellinen pituus on samanarvoinen tekijä kuin otoksen rytmi ja sisältö.
3. Tonaalinen montaasi, jossa otokset määritellään vallitsevan tunnetilan mukaan. Tunnetilan määrittelyyn vaikuttavat myös kuvan piirron terävyys tai epäterävyys, valon määrä ja äänen terävyys.
4. Yläsävel montaasi, jossa ärsykeille annetaan yhtäläinen asema ja se ottaa huomioon ärsykkeiden yhteisvaikutuksen.
5. Intellektuaalinen montaasi – harkitusti älyllisiä konflikteja ja vastakkainasetteluja luoden yhdistetyt otokset pakottavat katsojan vastaanottamaan kuvien välittämän viestin älyllisellä tasolla.

(Eisenstein 1929, 145-158.)

Eisenstein ei käytä otosta elokuvallisena yksikkönä vaan käyttää termiä fragmentti. Fragmentti voi koostua useammasta kuin yhdestä otoksesta. Fragmentti on syntagmaketjun elementti ja määrittyy ympäröivien fragmenttien mukaan. Fragmentin voi myös purkaa erilaisiin aineellisiin elementteihin, jotka vastaavat elokuvallisen representaation parametreja, kuten esimerkiksi kesto, kontrasti, valoisuus, väri ja rajaus. Tämän alkutekijöihin purkaminen antaa mahdollisuuden laskea ja hallita ilmaisuelementtejä. (Aumont ym. 1996, 71.) Merkitysten tuottaminen Eisensteinin montaasijärjestelmässä tapahtuu peräkkäisten fragmenttien ketjussa ristiriidan mallin mukaisesti. Tärkeimmiksi ristiriidoiksi eli dominanteiksi Eisenstein määrittelee graafisen, tasojen, tilavuuksien, tilan, valon ja tempon ristiriidat. (Eisenstein 1929, 114.) Eisenstein pyrki purkamaan kaiken alkutekijöihinsä ja niiden avulla luomaan erilaisia taulukoita. Näiden taulukoiden ja laskukaavojen avulla hän pyrki luomaan erilaisia merkityksiä ja vaikutuksia katsojassa. Tämän laskelmoinnin takana oli tietty olettamus yhdenmukaisuudesta elokuvamuodon prosessien ja ihmisen ajattelutoiminnan välillä. (Aumont ym. 1996, 76). Tätä voi yrittää yksinkertaistaa siten että Eisenstein näki tietyllä elementillä tietyssä yhteydessä olevan aina sama vaikutus ja merkitys katsojalle.

Yksi montaasin keskeisistä elementeistä on "Kuleshov-efekti". Tässä on kyse siitä kuinka katsojan reaktioita pystytään ohjaamaan materiaalin uudelleenjärjestelyllä. Kuleshov teki kokeen jossa katsojille näytettiin otos ruokapöydästä, ruumiista arkussa ja alastomasta naisesta. Näiden kuvien jälkeen oli leikattu kuva näyttelijän kasvoista. Katsojat kokivat että näyttelijä ilmaisi hyvin erilaisia tunnetiloja ja sai aikaan erilaisia merkityksiä vaikka ilme oli aina sama. Katsojat yhdistivät mielessään peräkkäiset kuvat siten että ne ovat yhteydessä toisiinsa ja tekivät tulkintoja siihen suuntaan. Katsojalla on siis taipumus nähdä kuvat toistensa jatkumona ja luoda näin uusi merkitys. Tämän ilmiön tärkein havainto oli se, että uudelleen järjestelemällä materiaalia oli mahdollista luoda merkityksiä joita alkuperäisessä materiaalissa ei ole tarkoitettu. (Aumont ym. 1996, 193.) Kuleshovin testin tärkeänä huomiona voidaan pitää, että itse materiaalia tärkeämpää on se, missä järjestyksessä ja yhteydessä materiaali on esitetty.

Yksinkertaistetusti montaasiteorian voi esittää seuraavasti: elokuvan kaksi otosta eivät ole yhdistettynä niiden summa, vaan uusi oma ilmaisullinen ulottuvuutensa. Montaasiteoria onkin yksi keskeisimmistä asioista introja analysoidessa. Introt koostuvat yleensä yksittäisistä kuvista jotka on leikattu tiettyssä järjestyksessä, tietyn vaikutuksen aikaansaamiseksi.

2.4 Dokumenttielokuvan moodit

Dokumenttielokuvilla on erilaisia lähestymistapoja ja Bill Nichols on luonut mallin jonka avulla järjestää erilaiset dokumenttielokuvan muodot moodeiksi. Dokumenttielokuvien moodeja voi verrata fiktioelokuvien genreihin. (Aaltonen 2011, 25.) Osana tutkimusta selvitin kuinka ohjelmien moodi näkyy niiden introissa ja minkälainen vaikutus moodilla on osana kokonaisuutta.

Poeettinen moodi ei pyri esittämään suoria väittämiä ja välittää viestin taiteellisten keinojen avulla. Pyrkii pikemmin löytämään ”sisäisen” totuuden kuin esittämään väitteitä. Yleistä on erilaisten metaforien ja kiertoilmausten käyttäminen. Erilaiset ilmaisumuodot ovat tärkeässä roolissa ja kaikella on oma merkityksensä. Visuaaliset assosiaatiot. (Aaltonen 2011, 25-26.)

Selittävässä moodissa on yleistä painottaa kertojan käyttöä joka kertoo miten asiat ovat ja jättää katsojan tulkinnoille vähän tilaa. Kertoja esittää näkökulman, väitteitä, jotka kuvat ja kuvatestit todistavat. Luontodokumentit ja uutiset voidaan lukea tämän moodin alaisiksi. (Aaltonen 2011, 26-27.)

Havainnoivassa moodissa dokumentin tekijät eivät osallistu näkyvästi kohteiden elämään. Tekijät ovat paikalla tarkkailijoina ”kärpäsenä katossa”. Tekijät eivät pyri ohjaamaan kohteiden tekemisiä ja näyttävät asiat niin kuin ne oikeasti ovat. Kuvaustavan takia tämän moodin dokumenteissa on usein heiluvaa kuvaa koska tekijät eivät etukäteen tiedä, mitä tapahtuu ja heidän pitää reagoida nopeasti. Katsojalle saattaa tulla ajatus, että dokumentti on fiktiota, koska tekijät ovat kohteille näkymättömiä. (Aaltonen 2011, 27.)

Osallistuvassa moodissa dokumentintekijät ovat näkyvässä osassa ja osallistuvat aktiivisesti toimintaan. Tekijät ovat osa dokumenttia ja heidän vaikutusta asioihin tuodaan esiin. Tekijöiden ja kohteiden vuorovaikutus näkyy ja he myös osallistuvat kohteiden elämään. (Aaltonen 2011, 27-28.)

Refleksiivisessä moodissa tekijät eivät väitä dokumentin olevan suora totuus koska tarina muuttuu tekemisen prosessissa. Kaikkea ei voi näyttää koska dokumentilla on rajattu kesto ja kaikkea ei saada kuvattua. Tekijät näyttävät katsojille dokumentin eri vaiheita ja sitä kuinka ne vaikuttavat asiaan jota tuovat esille. Yksi tärkeä osa dokumenttia on näyttää kuinka dokumenttien todellisuus on rekonstruoitua. (Aaltonen 2011, 28.)

Performatiivisen moodin dokumentissa on päähenkilö joka kokee asiat. Näkökulma ei ole objektiivinen vaan päähenkilön oma kokemus. Tämä moodi vetoaa enemmän tunteisiin ja yleisön reaktioon. Katsoja samaistuu päähenkilöön ja kokee asiat hänen kautta. (Aaltonen 2011, 28-29.)

2.5 Katsojan ohjaus

2.5.1 Odotukset

Katsojalla on usein ennakkokäsityksiä ja odotuksia elokuvasta jo ennen elokuvateatteriin saapumista. Odotuksia ovat voineet synnyttää ennakkomainonta, kriitikoiden ja tuttavien mielipiteet, elokuvan genre, näyttelijät ja tekijöiden maine. Usein alkutekstien taustamusiikki, jopa tekstien grafiikka ja taustat voivat vahvistaa odotuksia ja siten ohjata katsojan tulevia odotuksia. Elokuvan katsoja peilaa esitystilanteessa kokemaansa myös aikaisempiin kokemuksiin. Elokuvan kuva- ja äänivirrasta katsoja kerää ne asiat, jotka vastaavat hänen asenteitaan ja niistä kasvanutta käsitystään maailmasta. Teoksen ensimmäiset hetket ovat tärkeitä, kun katsoja tekee johtopäätöksiä katsomastaan elokuvasta. Katsojan on tärkeää saada nopeasti käsitys elokuvan tyylistä ja lähestymistavasta. Samalla katsoja päättää heittäytykö hän kuva- ja äänivirran mukaan vai ei. Elokuva vastaa tai on vastaamatta katsojan odotuksiin, mutta elokuvan tyyli yhdes-

sä tarinan käynnistymisen ja etenemisen kanssa synnyttävät uusia odotuksia ja kysymyksiä tulevista tapahtumista. Mikäli katsojan odotukset eivät täyty, katsoja joutuu tarkistamaan ja uusimaan käsityksiään. Mikäli katsoja epäilee, että hänelle tarjottu tieto ei ole aitoa tai se ei vakuuta häntä, hän torjuu sen. Katsoja kokee tunteiden ja tietoperäisen materiaalin osoittelevan tyrkyttämisen luotaantyöntäväksi. (Pirilä & Kivi 2005, 20; Bacon 2000, 49; 100.)

2.5.2 Suostuttelu

Katsojan ajatusmaailmaa voidaan ohjata monin eri tavoin. Yhtenä esimerkkinä mainitsen suostuttelun, jonka avulla joko tahallisesti tai tavoitteellisesti ohjataan kohteen käyttäytymistä, uskomuksia ja asennetta kohti haluttua lopputulosta. Suostuttelijan onnistumisen kannalta tärkeitä tietoja ovat kohteen tavoitteet, motivaatio ja kohteen sen hetkinen olotila. (Mustonen 2001, 39.) Mikäli katsojaa pyritään ohjaamaan intron avulla, tulisi suostuttelijoilla, eli tässä tapauksessa tekijöillä olla selvillä kohderyhmä sekä sen ajattelutavat, ikä, sukupuoli ja muut katsojaa määrittelevät seikat. Yksi vaikuttava asia on esimerkiksi televisio-ohjelman lähetysaika ja televisiokanava, sillä katsojat ovat tottuneet näkemään televisiosta tietynlaista sisältöä tiettyyn aikaan päivästä. Myöhäiseen lähetysaikaan televisiosta saa näyttää rankempaa ohjelmaa kuin keskellä päivää. Vakavat asiaohjelmat tulevat yleensä eri kanavilta kuin kokoperheen viihdeohjelmat.

Kun mediankäyttöä ohjaavat yksilölliset tarpeet ja tavoitteet ovat tiedossa, auttaa se ennustamaan vaikutusten suuntaa. Ihminen ei kuitenkaan tulkitse näkemäänsä täysin tyhjästä, vaan kunkin tulkitsijan tapaan havainnoida vaikuttavat lukuisat eri seikat, esimerkiksi asenteet, kokemukset ja sosiaaliset normit. Mediaesityksen tulkintaan vaikuttavat myös elämäkokemus, erilaiset ryhmäjäsenyydet, mieltymykset, persoonallisuus, identiteetti ja ajattelutavat. Tästä syystä eri henkilöt voivat tulkita samaa esitystä eri tavoin. Valmiiden tietorakenteiden lisäksi sen hetkiset tavoitteet ja motivaatio ohjaavat henkilön havaintoja. Median vaikutuksia ohjaavat myös tilannesidonnaiset seikat, kuten esitystä edeltävä tilanne tai tunnetila – sama katsoja voikin reagoida kerrontaan eri päivinä eri tavoin. Esimerkiksi mikäli ihminen katsoo televisiota rentoutuakseen, ei hän

luultavasti ole yhtä kriittinen kuin katsoessaan televisiota tietoa hankkiakseen. Myös mediakokemuksen ajankohta vaikuttaa: Kauhuelokuva tuntuu vaikuttavammalta, kun siihen eläytyy yksin yön pimeinä tunteina sen sijaan, että sitä katsoisi ystävien kanssa keskellä päivää. (Mustonen 2001, 20, 59–60.)

3 Tutkimusaineisto

3.1 Matkailuohjelmat

Matkailuohjelmat ja niiden pilotit valikoituivat tutkimukseni kohteeksi, koska omakin projektini on matkailuohjelman pilotti. Pysin löytämään tutkimuksessani hyviä käytänteitä siitä, miten suositut matkailusarjat ovat tehneet introjaan. Yhtenä kriteerinä ohjelmia valitessa oli sarjojen tuttuus itselleni jotta en lähtisi aivan puhtaalta pöydältä tutustumaan sarjoihin. Tältä osin valitsinkin sarjoja jotka olin katsonut jo aiemmin ja muutenkin seurannut ohjelman tekijöiden muita projekteja. Toinen kriteeri oli, että sarjat tutkisivat meille katsojille tuntematonta kuten erilaisia kulttuureja, tapoja ja ilmiötä. Kolmantena kriteerinä oli sarjojen erilainen lähestymistapa asioihin.

Näillä kriteereillä valitsin tutkimuskohteekseni Madventures -sarjan kolmannen tuotantokauden, Arman ja viimeinen ristiretki -sarjan ensimmäisen kauden sekä Haapasalon Kaukasia 30 päivässä. Valitsin nämä sarjat, koska näissä oli keskenään sopivasti samaa ja sopivasti erilaisuutta. Madventures esittelee äärimmäisyyksiä ja erilaisia perinteitä eri puolilta maapalloa. Alizad osallistuu Arman ja viimeinen ristiretki -sarjassaan paikallisten ihmisten arkeen, joka sisältää usein äärimmäistä köyhyyttä ja hankalia olosuhteita. Haapasalon sarja Kaukasia 30 päivässä on enemmän ”perinteinen” matkailusarja, jossa Kaukasiaa esitellään turistin ja matkailijan näkökulmasta, unohtamatta kuitenkaan selvittää asioita pintaa syvemältä. Kaikki sarjat ottavat enemmän tai vähemmän kantaa paikallisiin olosuhteisiin ja vallitsevaan järjestykseen. Siinä missä Alizad laittaa itsensä likoon ja osallistuu paikallisten arkeen, Madventures ei pelkää näyttää verta ja shokeerata länsimaista maailmankatsomusta. Haapasalo taas esittelee

asioita enemmän tavallisten ihmisten näkökulmasta, ilman tarkoituksenmukais-
ta äärimmäisyyttä. Ohjelmat on myös esitetty eri televisiokanavilla, joten siitakin
näkökulmasta erilaisuutta on mahdollista löytää.

Harkitsin ottavani mukaan myös muita matkailusarjoja, mutta muun muassa
Sohvasurffaajat, Anthony Bourdainin sarjat, Matkaoppaat, Ääliö ulkomailla sekä
Kill Arman jäivät tutkimukseni ulkopuolelle. Sohvasurffaajat hylkäsin, sillä sarjan
jokaisessa jaksossa hieman erilainen intro. Tutkimuksen kannalta tämän olisi
voinut nähdä rikkautena, mutta vertailu muihin sarjoihin olisi ollut hankalaa sekä
jokainen intro olisi pitänyt käsitellä erikseen. Olisin voinut rajata tutkimukseni
vain yksittäiseen introon tai muutamaan, mutta vertailu koko sarjan sisältöön
olisi ollut erilainen prosessi kuin muiden sarjojen kohdalla. Kill Armanin rajasin
pois, koska Alizad on tehnyt tutkimukseeni paremmin sopivan sarjan. Valitse-
maani Arman ja viimeinen ristiretki -sarjaa ei varsinaisesti voi pitää matkailusar-
jana, mutta siinä esitellään ja kerrotaan meille vieraista kulttuureista, joten tältä
osin se täyttää omat kriteerini.

3.2 Madventures, kausi 3

Madventures on matkailuohjelma, jossa Riku Rantala ja Tuomas Milonoff mat-
kustavat kahdestaan ympäri maailmaa ilman erillistä tuotantoryhmää. Ohjel-
massa ei kierretä perinteisiä turistikohteita, vaan keskitytään reppumatkailuun ja
esittelemään erilaisia kulttuureita ja ilmiöitä. (Madventures 2015.)

Ohjelman juontajana toimii Rantala, mutta välillä myös Milonoff pääsee kame-
ran takaa juontamaan. Kaksikon juonnot vilisevät slangitermejä ja ovat sekä
tarkkaan harkittuja että harjoiteltuja. Sarjan kaksi ensimmäistä tuotantokautta
tehtiin suomeksi, mutta kolmannella tuotantokaudella kieli muuttui englanniksi.
Sarjan ensimmäisellä tuotantokaudella esiteltiin reppumatkailua, toisella kaudel-
la otettiin kantaa myös poliittisesti ja kolmannella kaudella esiteltiin ilmiöitä.
Madventures-brändin alla on julkaistu myös viisi kirjaa. Tuotantovuosi on 2009.
(Madventures 2015.)

3.3 Kaukasia 30 päivässä

Kaukasia 30 päivässä on kymmenenosaan ohjelmasarja, jossa Ville Haapasalo tutustuu Kaukasian seudun kansoihin ja kulttuureihin. Ohjelmassa vierailaan muun muassa Sotshissa, Kabardi-Balkariassa, Ingushiassa, Tsetseniassa, Georgiassa, Armeniassa ja Azerbaidzanissa. Ohjelma on Ville Haapasalon viides 30 päivässä -sarjan ohjelma. Aiemmin Haapasalo on tähdittänyt Silkkitie 30 päivässä, Venäjän halki 30 päivässä, Suomensukuiset 30 päivässä sekä Jäämeri 30 päivässä -ohjelmia. Tuotantovuosi on 2014. (Yle 2015.)

Ohjelman tilaaja Riitta Jalonen kiteyttää sarjan idean näin: ”ovia ja sydämiä avaavan päähenkilön yhdistäminen tuntemattomien ja jännittävien paikkojen kanssa niin että katsoja saa sekä viihdykettä että ajateltavaa”. Kaukasia 30 päivässä -ohjelman tarkoitus oli esitellä toisenlaista ympäristöä kahden Venäjällä kuvatun kauden jälkeen. (Jalonen 2015.) Tuottaja Nanna Tulikouran mukaan sarjan ohjelmissa on haluttu korostaa monimuotoisuutta, seikkailullisuutta ja kohtaamisia ihmisten kanssa (Tulikoura 2015).

3.4 Arman ja viimeinen ristiretki

Arman ja viimeinen ristiretki on dokumentaarinen reality-ohjelma, jossa Arman Alizad ja Tuukka Tiensuu matkustavat kahdestaan seitsemään maahan ympäri maapalloa. Matkan tarkoituksena on tutustua näiden maiden kulttuureihin ja paikallisten elämään. Sarja on tavallaan jatkoa kaksikon aiemmalle sarjalle Kill Armanille, jossa Alizad otteli eri taistelulajien mestareita vastaan ympäri maapalloa lajien syntyseuduilla. (Alizad 2013.)

Alizadin mukaan hänellä ja Tiensuulla oli halu tehdä sarjalle jatkoa, mutta heidän täytyisi uudistaa ohjelman ideaa. Ohjelman uudistuikin niin että Arman ja viimeinen ristiretki -sarjassa Alizad taistelee olosuhteita ja ympäristöä vastaan. Alizad ja Tiensuu viettivät kymmenen päivää jokaisessa kohdemaassa ja kulttuurissa, yrittäen päästä osaksi yhteisöä. Sarjassa tutustutaan erilaisiin heimoi-

hin ja jengeihin, joiden elämäntapa ja uskomukset on täysin erilaisia länsimaiseen verrattuna. Ohjelmassa on oppi-isä ja oppipoika-asetelma, ja siten Alizad osallistuu mahdollisimman paljon jokapäiväiseen arkeen paikallisten ihmisten kanssa, rakentaen luottamusta ja päästen siten lähemmäksi ihmisiä ja kulttuuria. Tuotantovuosi on 2012-2013. (Jim 2015; Alizad 2013.)

4 Tutkimuksen tavoitteet ja tutkimusmenetelmät

Tutkimukseni tavoitteena oli selvittää, millä keinoilla on mahdollista vaikuttaa katsojaan intron avulla. Tutkin myös, millä tavoin introissa luodaan jännitteitä ja odotuksia katsojalle. Tarkastelin ohjelman ja intron välistä suhdetta, eli mitä teemoja sarjasta nostettiin esiin introssa ja oliko mitään olennaista jätetty pois. Pyrin myös selvittämään mahdollisia syitä, miksi jotain oli korostettu tai jätetty vähemmälle huomiolle. Lisäksi pohdin, mitkä olivat intron voimakkaimmat tehokeinot ja millä tavoin niiden avulla voitiin vaikuttaa katsojaan.

Laadullisessa tutkimuksessa tarkastellaan aineistoa tietystä teoreettisesta viitekehyksestä ja mikä on valitun kysymyksenasettelun kannalta olennaista. Opinäytetyössäni käytin sisällönanalyysia, joka on laadullisen tutkimuksen perusanalyysimenetelmä. Tutkimukseni päättelyn menetelmä oli induktiivinen eli aineistolähtöinen. Aineistolähtöiseen analyysitapaan kuuluu kolme vaihetta. Materiaalin pelkistäminen, ryhmittely ja käsitteellistäminen. Analysoimalla saadaan muodostettua hajanaisesta aineistosta yhtenäistä ja siten voidaan tutkia esiintyvien asioiden merkityksiä ja yhteyksiä. Tällä tutkimusmenetelmällä sain tutkimuskohteena olevien ohjelmien sisällön helpommin hallittavaksi. Menetelmän avulla kategorisoin eri raakahavainnot erilaisiin elementteihin joiden läsnäoloa tutkin intron ja itse ohjelman välillä. (Alasuutari 2011, 40; Tuomi & Sarajarvi 2009, 106-111.)

Käytännössä tein laadullisen tutkimuksen avulla analyysin introista, eli mitä ne sisältävät ja millaisia teemoja niissä on esitelty. Tämän jälkeen tein havaintoja ohjelman jaksoista ja pyrin saaman kuvan siitä, mitä teemoja ohjelmassa käsi-

tellään ja mitkä ovat niiden painotukset. Havainnoin muun muassa, miten paljon ohjelmassa käsiteltiin erilaisia tapoja tai rituaaleja, näytetään matkustamista ja tavataan ihmisiä. Seuraavaksi vertailin, mitkä asiat korostuvat introissa ja miten intron luomiin odotuksiin vastattiin ohjelmassa. Kun aineisto oli kerätty ja olin tehnyt päätelmiä, otin yhteyttä ohjelmien tuotantoyhtiöihin ja kysyin mitä intron avulla on pyritty saavuttamaan. Lopuksi vertailin omia tutkimustuloksia ja päätelmiä tuotantoyhtiön lähtökohtiin ja tavoitteisiin.

Etsin tutkittujen sarjojen introista sekä sarjasta itsestään seuraavien teemojen läsnäoloa: rikollisuus, epäkohdat, perinteet, extreme-lajit, matkustus, ihmiskohtaamiset, turismi sekä ruoka. Valitsin nämä teemat, koska kaikki tutkimukseni sarjat olivat minulle entuudestaan tuttuja ja tiesin että nämä teemat nousevat esiin.

Rikollisuuteen luokittelin aseet, huumeet, väkivallan ja rikoksista puhumisen. *Epäkohtiin* luokittelin joko ohjelman tekijöiden tai kuvattavien ihmisten köyhyyden, ääriolosuhteet, huonot elinolosuhteet ja fyysisen kivun. *Perinteisiin* sijoitin kansanperinteet, uskomukset, uskonnot ja rituaalit. *Extremeen* kuului äärilajien harrastaminen ja niiden käsittely. *Matkustukseen* sijoitin tilanteet joissa näytettiin itse matkustamista enemmän kuin muutaman välikuvan verran tai käsiteltiin matkustustapoja. *Ihmiskohtaamisiin* laskin sellaiset tilanteet joissa käytiin keskustelua tai oltiin selkeästi vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa. Turismi-luokkaan sijoitin nähtävyydet ja turismin käsittelyn jossain muodossa. Viimeisenä luokkana oli *ruoka* ja sen valmistus.

Haastattelin Kaukasia 30 päivässä –sarjan tekijöitä sähköpostitse. Lähetin heille kymmenen kysymystä, joista kuusi koski Kaukasia 30 päivässä -introa ja neljä kysymystä oli yleisesti introista (Liite 1).

5 Arman ja viimeinen ristiretki

5.1 Analyysi

Arman ja viimeinen ristiretki sarjan intro on kestoaltaan 30 sekuntia. Intro alkaa kun Alizad kävelee rinteessä ja katselee ympärilleen. Ruutuun tulee teksti: ”tavallinen mies”. Alizad istuu veneessä matkalla jonnekin ja ruutuun tulee teksti: ”paikallinen oppi-isä”. Seuraavaksi esitellään erilaisia paikkoja, joihin Alizad jouuu kauden aikana. Katsojalle näytetään erilaisia ihmisiä, joista osa on hymyileviä ja osa vakavia. Ruutuun tulee teksti: ”kuinka he selviävät yhdessä”. Kaikkien edellä mainittujen tekstien taustalla on grafiikkaa kartoista eri puolilta maailmaa. Tämän jälkeen Alizad osallistuu toimintaan ja katsojalle näytetään työnteoa paikallisten joukossa. Työnteon lomassa esitellään kuvia erilaisista rituaaleista ja myös siitä, kuinka Alizad itse osallistuu rituaaliin jossa hänellä on höyhenet suussa. Heti tämän jälkeen näytetään Alizad seisomassa kasvot seinää vasten ja hänen takanaan olevalla miehellä on ase kädessään. Tämän jälkeen Alizad näyttää juoksevan karkuun jotain, ja tämän kanssa on leikattu kuva poliisi-autosta. Lopussa Alizad haluaa ihmisiä ja viimeisessä kuvassa katsoo vasemmalle väsyneen ja onnellisen näköisenä. Viimeisenä näytetään sarjan logo.

Introssa näytetään rikollisuuden teemaan viittaavaa materiaalia kun mies uhkaillee Alizadia aseella ja hän näyttää juoksevan poliisia karkuun. Epäkohtia näytettiin introssa lähinnä Alizadin kautta hänen tehdessä samaa rankkaa työtä kuin paikalliset. Perinteet ja rituaalit olivat läsnä introssa useaan kertaan ja Alizad näyttää myös osallistuvan niihin. Ihmiskohtauksia on mukana ja niistä tärkein on intron lopussa ihmisten halaaminen. Turismiin, matkustamiseen, extremeen ja ruokaan ei ole lainkaan viitteitä.

Introssa luodaan jännitteitä Alizadin eli ”tavallisen miehen” ja ”paikallisen oppi-isän” välille. Kuinka he selviävät yhdessä, kuten viimeinen teksti kysyy. Tämä asettelu luo odotuksia siitä, että vastoinikäymisiä on lupa odottaa Alizadin ja oppi-isien välille. Leikkauksen rytmi on nopea koko intron ajan ja nopeuden tunnetta lisää musiikki joka luo loppua kohti nousevan jännityksen. Tämän lisäksi

kuvamateriaali muuttuu jännittävämmäksi kun annetaan ymmärtää että Alizad on vaikeuksissa. Tätä korostetaan kun Alizadia uhataan aseella, näytetään hänen kasvoistaan lähikuva jossa hänen ilmeensä on jännittynyt. Jännityksen lauetta viimeisessä kuvassa Alizad katsoo vasemmalle eli vertauskuvallisesti taakseen kokemaansa seikkailua. Tämä kuva on pidempi kuin intron muut kuvat, jotta katsoja kerkeää havaita Alizadin kasvoilta paistavan helpotuksen. Alizadin ilmeistä voidaan päätellä myös tarinan kulkua, kun hän intron alussa näyttää tutkiskelevan ympäristöään, sitten irvistykset raskaasta työstä, pelokkaat kasvot kun häntä uhataan aseella ja lopussa helpottunut ilme. Aivan intron lopuksi näkyviin tulee sarjan logo ukkosen jyrähdyksen voimistamana tai ainakin tulkitsen äänen ukkoseksi. Tällä ukkosen äänellä luodaan vaikuttavuutta logon ilmestymiselle ja vahvistetaan tunnetta ohjelman rankkuudesta.

Introsta käy ilmi, että Alizad on päähenkilö, joka tekee ja kokee. Intro lupaa katsojalle jännittävää katseltavaa, jossa Alizad heittäytyy mukaan erilaisuuteen ja paikallisten ihmisten arkeen. Intron dramatiikka enteilee, että Alizad voi joutua vaikeuksiin matkoillaan. Lisäksi intron tärkein herättämä odotus on se kuinka Alizad ja paikallinen oppi-isä selviävät yhdessä.

Intron ulkopuolelta odotuksia herättää se, että Alizad on tunnettu aiemmista televisio sarjoistaan. Kill Armanissa hän hyppäsi mukaan taistelulajien maailmaan käyden läpi rankkoja harjoituksia ja otteluita eri lajien mestareita vastaan. Katsoja tietää, että Alizad heittäytyy vahvasti mukaan, mikäli on seurannut hänen sarjojaan. Tämän lisäksi Alizad on aktiivinen sosiaalisessa mediassa ja uskaltaa sanoa mitä mieltä on asioista.

5.2 Vertailu ja yhteenveto

Ohjelman sisällössä painotus on perinteillä, ihmisillä ja epäkohdilla, kuten taulukossa 1 havainnollistan. Osassa jaksoissa rituaalit ovat vahvasti läsnä ja toisissa niitä ei käsitellä lainkaan. Kahdessa jaksossa näytetään matkustusta isäntäperheen luokse ja muissa jaksoissa aloitetaan ohjelma paikanpäältä. Syy siihen, että miksi matkustusta on näytetty juuri näiden kohteiden kohdalla, on

varmaankin se, että ne ovat niin kaukana ”sivistyksestä” ja matkanteon näyttäminen korostaa tätä tunnetta. Lisäksi matkanteon aikana on vastoinikäymisiä joten se on mielenkiintoista seurattavaa. Ruokaa ei ohjelmassa ei käsitellä varsinaisesti, ainoastaan osana perinnettä tai ohimennen. Rikollisuus tulee esiin vain kahdessa jaksossa, kun ollaan tekemisissä jengien kanssa. Extreme-lajien esittelyä tai turistikohteita ei ole lainkaan mukana ohjelmassa. Ohjelman keskiössä on Alizad ja kuinka hän esittää katsojille paikallisten tapaa elää. Jaksojen määrä on seitsemän.

Taulukko 1. Arman ja viimeinen ristiretki sarjan teemojen määrä.

Teema	Kpl
Perinteet	25
Ihmiskontaktit	24
Epäkohdat	20
Rikollisuus	12
Matkustus	7
Ruoka	3
Extreme	0
Turismi	0

Epäkohtia tavallisten ihmisten kohdalla ei näytetty introssa juuri lainkaan vaan epäkohdat käsiteltiin Alizadin kautta. Sarjassa ihmisten elinolosuhteet ja epäkohdat tuotiin näkyvästi ilmi myös paikallisten ihmisten kautta. Ihmiskontaktit olivat tärkeä osa ohjelmaa ja tämä näkyi myös introssa kun Alizad lopussa halasi perhettä ja kuvaan oli ladattu tunnelmaa. Rikollisuuden teema oli vahvasti esillä introssa ja myös sarjassa rikollisuutta käsiteltiin laajasti. Perinteisiin tutustuttiin laajasti sarjassa ja myös introssa perinteet tuotiin esille. Ruokaa, extreme-lajeja ja turismia ei käsitelty juuri lainkaan introssa ja sarjassa.

Intron lupaus erilaisista ympäristöistä lunastetaan ja kaikkia ympäristöjä ei ole introssa edes näytetty. Nepalin vuorilta ja Intiasta ei ole käytetty materiaalia introssa lainkaan. Introssa näytettiin myös paljon ihmisten kasvoja ja myös sarjassa Alizad tutustuu paljon erilaisiin ihmisiin ja saa heidät kertomaan elämästään. Alizad myös heittäytyy vahvasti mukaan paikallisten arkeen ja vahvimmin

tämä näkyy ensimmäisessä jaksossa, jossa Alizad kerää muovia paikallisen perheen kanssa. Alizad on selvästi väsynyt, ja tässä jaksossa tunteenpurkauksia tulee jatkuvasti. Vaarallisia tilanteita aiheuttaa Brasiliassa poliisin ja jengiläisten ammuskelut. Filippiineillä vaaraan uhkaa aiheuttaa se, että Alizad on tekemisissä kolmen kilpailevan jengin kanssa. Muualla vaaraa aiheuttavat olosuhteet, kuten Venäjällä kylmyys, Nepalissa Alizadin saama vuoristotauti ja Kambodzassa roskien seassa olevat huumeruiskut. Intiassa ei niinkään vaaroja tuoda esille, ja Benin vaikuttaa olevan sarjan rennoin jakso, jossa Alizad vitsailee useaan otteeseen. Sarjaa ei voi pitää kovin jännittävänä muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Introssa luotiin lisäksi jännitteitä Alizadin ja paikallisten oppi-isien välille mutta näitä jännitteitä ei juurikaan näy itse ohjelmassa. Alizad tulee pääosin hyvin toimeen ihmisten kanssa. Lähes ainoa ongelma on kieli-muuri. Lisäksi intro lupaili katsojalle oppi-isän, jolta Alizad saa oppinsa. Kahdessa jaksossa Alizadilla on selkeästi yksi oppi-isä ja tämä tapahtuu Beninissä ja Venäjällä. Muissa jaksoissa Alizadin oppi-isän roolia hoitaa perhe, jengi tai useampi henkilö.

Introssa katsojaan vaikutettiin luomalla jännittävä tunnelma. Musiikki ei ole kovin mieleenpainuva, mutta se toimi introssa jännityksen luomisessa. Introssa oli käytetty tehokkaita ja sykähdyttäviä kuvia, kuten veitsellä kaulan hankaaminen ja aseella uhkaaminen. Ehkä tästä syystä sarja ei ole yhtä jännittävä kuin intro antaa odottaa, koska intro luo korkeat odotukset. Sarjan moodi on mielestäni performatiivinen, koska kaiken keskiössä on Alizad ja tarinaa kerrotaan hänen näkökulmastaan. Alizad vetoaa toiminnallaan katsojan tunteisiin ja pyrkii saamaan katsojat tekemään asioille jotain jotka ovat pielessä. Introssa otettiin moodi huomioon ja korostettiin että Alizad on se, joka tekee ja kokee asiat. Intro ei kuvaa sarjaa kovin hyvin tai se keskittyy luomaan jännitettä jota ei oikeastaan ole. Oppi-isä ja oppipoika-asetelmalla johdetaan harhaan, kun asetelma ei ole selkeästi esillä ohjelmassa tai kovinkaan keskeinen asia.

6 Madventures, kausi 3

6.1 Analyysi

Kaikkia intron sisältämiä kuvia en tässä pysty käsittelemään vaan keskityn pääkohtiin. Intro alkaa, kun auto ajaa sivuluisussa pitkin katuja ja iskevä musiikki alkaa soimaan. Intron aikana toinen seikkailijoista eli Riku Rantala kertoo voice-overilla:

“Olemme kaksi suomalaista, Riku puhuu ja Tunna kuvaa. Matkaamme mitä kummallisimpien perinteiden perässä. On tarkoitus paljastaa maapallon salaisuuDET. Matkustamme kaksin omituisimpiin kolkkiin. Ei kuvausryhmää, ei turvamiehiä, ei rajoja. Tämä on Madventures”.

Intro sisältää paljon kuvia erilaisista perinteistä ja ympäristöistä. Kuvien päällä on käytetty elementtinä karttapallo grafiikkaa, maiden ja maanosien nimiä. Intron alkupuolella näytetään kuvan päällä grafiikkana nopeasti juoksevaa numeerointia ja sen perässä maileja. Intron loppupuolella vastaava laskuri on tehty päivien osalta. Intro loppuu siihen, kun lentokone lentää Madventures logon ohi kohti maapalloa joka kääntyy paljastaen kohdemaan joka on väritetty punaiseksi. Kesto on 40 sekuntia.

Rikollisuutta on mukana yhden kuvan verran, jossa naamioitu mies osoittelee rynnäkkökiväärillä. Epäkohtia ja samalla perinteitä edustaa kuva jossa lapsen kasvot ovat veressä, muuten kuvat eivät liity varsinaisesti epäkohtiin tai huonoihin elinolosuhteisiin. Extreme-lajit ovat edustettuina siten, että heti ensimmäisessä kuvassa on driftingiä ja myöhemmin näytetään hyppääminen talon katolta vaijerien varassa. Matkustamista on näytetty jonkin verran ja näissä kaksikko on joko auton sisällä tai katolla. Myös yhdessä kuvassa ollaan lentokoneessa. Ihmiskontaktit eivät ole selvästi läsnä, mutta havaittavissa, kun tuntematon henkilö matkustaa kaksikon mukana auton katolla ja kun Rantala osallistuu rituaaliin ja sumopainiin. Turismi ei tule varsinaisesti esiin mutta monet introssakin esitellyt perinteet ja lajit ovat avoimia yleisölle. Ruokaan liittyviä kuvia ei juurikaan ole, mutta yhdessä kuvassa Rantalalla on kädessään apinan pää ja toisessa lusikka. Tästä kuvasta on hankala havaita, että kyse on ruokailusta, jos ei

tiedä etukäteen, että sarjassa syödään länsimaiselle ihmiselle hyvinkin vieraita ruokia.

Intron kuvien perusteella ei voi päätellä vielä paljoa erilaisista perinteistä, koska kuvat on nopeita ja eivät paljasta paljoa. Ensivaikutelma introsta on siis aika sekava, sillä se sisältää paljon eri tyyppistä materiaalia ja sitä vyörytetään katsojan silmille nopeaan tahtiin. Introssa näytetään myös, kuinka Rantala ja Milonoff hassuttelevat eri tavoin. Milonoff herättää Rantalan keskellä yötä kaatamalla vettä pullosta tämän naamalle ja Rantala heiluttaa naamaansa nopeasti edestakaisin lentokoneessa. Näiden kuvien perusteella voi kuvitella, että sarjan ote on rento. Toisaalta introssa on myös paljon rankkoja kuvia, kuten lapsen viillellyt kasvot ja veren juonti päättömästä kanasta. Grafiikoissa näkyvät juoksevat mittarit korostavat matkattujen kilometrin tai tässä tapauksessa mailien lukumäärää ja matkan kestoa. Musiikki tukee tätä kuvatulvaa rytmittämällä sitä ja luomalla vauhdikkaan tunnelman.

Intron antaa lupauksen seikkailusta, oudoista perinteistä, rennosta otteesta ja osittain rankasta materiaalista. Introssa käy ilmi että ollaan äärimmäisyyksien äärellä. Introssa näytetään ylipäätään paljon erilaisia asioita ja sen perusteella voi odottaa ihan mitä tahansa.

6.2 Vertailu ja yhteenveto

Sarjassa pureuduttiin erilaisiin perinteisiin ja se näkyy niiden määrässä taulukossa 2. Joitakin perinteistä käsiteltiin aika nopeasti mutta laskin ne silti mukaan koska ne toivat perinteitä ihmisten tietoisuuteen. Ihmiskontakteja syntyi myös paljon mutta ne jäivät usein aika pinnallisiksi. Matkustusta näytettiin paljon mutta monia lyhyitä koosteita ja pätkiä matkustelusta jätin laskuista pois. Useimmat sarjassa esitetyistä perinteistä ja rituaaleista eivät ole suunnattu turisteille. Riskillisuuden käsittelyä oli mukana jonkin verran. Turisteille suunnatut aktiviteetit ja harrasteet löytyi lähinnä Japanista. Jokaisessa jaksossa syötiin ainakin keran Madcook -osiossa ja usein esiteltiin lisäksi myös katuruokaa tai luonnon antimia. Jaksojen määrä on 10.

Taulukko 2. Madventures kolmannen tuotantokauden teemojen määrä.

Teema	Kpl
Perinteet	56
Ihmiskontaktit	32
Matkustus	25
Ruoka	20
Epäkohdat	12
Turismi	8
Extreme	6
Rikollisuus	6

Perinteet tulevat vahvasti esiin niin introissa kuin itse ohjelmassakin. Intron perinteitä ja rituaaleja pursuava kuvatulva ei ole liioittelua, sillä jokaisessa jaksossa esitellään useita erilaisia perinteitä. Ohjelmassa on enemmän ihmiskontakteja kuin intron perusteella voi päätellä. Ruokaa ei käsitelty introssa laisinkaan, ja se on kuitenkin yksi näkyvä osa jokaista jaksoa. Matkustus on näkyvästi esillä niin introssa kuin ohjelmassakin. Epäkohtia tuodaan esille jonkin verran ja nämä ovat yleensä aika rankkoja.

Introssa ei olla pelätty veren näyttämistä, mutta ihan kaikkea ei kuitenkaan ole otettu mukaan. Introssa ei näytetä kun yhdessä jaksosta Rantala osallistuu pääsiäiskulkueeseen Filippiineillä, jossa ruoskii itseään ja on veren peittämä. Pois on jätetty myös samassa jaksossa tapahtuvat ihmisten ristiinnaulitsemiset. Nämä on oletettavasti jätetty tarkoituksella pois introsta, jotta shokkiarvo olisi vielä voimakkaampi itse jaksossa. Introssa ei ole näytetty selkeästi sitä että jokaisessa jaksossa on Madcook –osio, jossa toinen matkaajista syö jotain länsimaalaisen mielestä outoa. Sarjassa Rantala ja Milonoff pelaavat kivi-sakset-paperi peliä selvittääkseen, että kumpi joutuu syömään paikallista erikoisuutta joka saattaa olla esimerkiksi apinan aivot. Ainoa vinkki introssa tästä ruokailuosioista on kun näytetään nopeasti apinan aivot Rantalan käsissä, mutta sitä on hankala yhdistää jos ei tiedä mistä on kyse. Sarja sisältää paljon matkustusta ja matkantekoa näytetään paljon. Rentoutta on myös mukana ja aiemmilta kausilta tutut yölliset herätykset ovat mukana tälläkin kertaa. Näissä herätyksissä Milonoff yleensä kaataa vettä Rantalan naamalle tai läpsii tätä hereille sa-

malla huutaen. Lopulta hän kysyy, minne he ovat matkalla ja uninen Rantala onnistuu useimmiten vastaamaan. Omituiset perinteet ovat läsnä voimakkaasti ja välillä kuvaustilanteet ovat karkaamassa käsistä. Intiassa Agorien luona Rantala osallistuu yölliseen rituaaliin, jossa hän juo kanan verta suoraan kanan ruhosta.

Intro antoi paljon odotuksia ja niihin vastattiin ohjelmassa hyvin. Kaikkein vaikuttavimmat kuvamateriaalit esiteltiin vasta itse jaksossa ilman, että katsojalla oli etukäteistietoa niistä. Tällä tavalla ohjelma pystyi ylittämään odotukset ja vaikuttamaan materiaalilla vieläkin voimakkaammin. Intro ei antanut selkeää kuvaa siitä millä tavalla ohjelmassa asioita käsitellään vaan keskittyi enemmän tunnelman luomiseen. Sarjan moodi oli mielestäni lähimpänä osallistuvaa, koska tekijät ovat näkyvässä roolissa ja osallistuvat erilaisiin perinteisiin. Heidän paikallaolollaan on vaikutusta siihen, kuinka kohteet toimivat, mutta he eivät puutu tai ohjaa heidän tekemisiään. Tämä näkyi mielestäni introssa, sillä he ovat usein kuvissa osana suurempaa rituaalia eivätkä koe asioita pelkästään yksin. Voidaan todeta, että intron lupaukset onnistutaan täyttämään ja jopa ylittämään.

7 Kaukasia 30 päivässä

7.1 Analyysi

Intro alkaa Haapasalon voice-overilla:

”Terve, olen Ville. Olen matkustanut Venäjän halki junalla, kulkenut silkkitietä, vieraillut suomensukuisten kansojen luona ja matkustanut 6000 kilometriä Jäämerellä. Nyt tarkoituksena on kiertää ympäri Kaukasus -vuoriston. Uutiskuva kaukasiasta on usein karua, sotaa ja levottomuutta. Aion selvittää mitä muuta kaukasia on ja mitä on kaukaasialaisuus. Tervetuloa Sotshiin, Karatsai-Tserkesiaan, Tsetseniaan, Ingusiaan, Pohjois-Osetiaan, Armeniaan, Azerbaidzaniin”.

Ville kertoessa aikaisemmista tuotantokausista näytetään samalla kuvia kyseisiltä kausilta. Tämän jälkeen Haapasalo kertoo tämänkertaisen suunnitelman ja musiikki vaihtuu taustalta hallitsevaan rooliin. Tämän jälkeen kuvissa näkyy vuoristoa helikopterista kuvattuna, ihmisiä ja kuvia kaupungeista. Seuraavaksi

näytetään arkistokuvaa, ja Ville puhuu alueen levottomuuksista. Arkistokuvissa ei näy taisteluja, mutta miehiä aseiden kanssa. Arkistokuvista palataan takaisin tähän päivään ja näytetään kuvia voltteja tekevästä nuoresta, jostakin perinteestä ja suuren rakennuksen siluetti. Seuraavaksi Ville toivottaa katsojille tervetuloa ja kertoo alueiden nimiä erilaisissa maisemissa. Intron lopulla Ville ja kuvaaja Ossi ovat vuoren huipulla ja Haapasalo kertoo kameralle: ”Ossi, ollaan me kummallisissa paikoissa oltu mut ei me tälläsessa vielä olla kertaakaan käyty”. Lopussa he juhlivat vuoren huipulla ja intro loppuu ohjelman graafiseen logoon. Intron aikana taustalla on käytetty karttagrafiikkaa Kaukasus -vuoriston alueesta. Musiikki on hyväntuulinen ja kuljettaa introa eteenpäin. Kesto on 58 sekuntia

Intro on hyvin positiivisviritteinen lukuun ottamatta arkistokuvia. Perinteitä ja rituaaleja ei juurikaan näytetä introssa yhtä kuvaa lukuun ottamatta. Epäkohdat ovat läsnä aluetta vaivanneiden sotien ja levottomuuksien takia, joita käsitellään arkistokuvissa. Extreme-lajit ovat myös mukana kun Haapasalo on liitovarjon varassa ja intron lopussa vuoren huipulla. Haapasalo matkustaa intron alussa vanhojen kausien kertauksessa aasin selässä ja tela-ajoneuvolla, mutta muuten matkustusta ei näytetä. Ihmiskontakteja syntyy myös intron aikana useaan kertaan, kun Haapasalo on kuvissa eri ihmisten seurassa. Turismia ei varsinaisesti näytetä introssa, mutta intron maisemat ja monet näytetyt paikat ovat myös turistikohteita. Ruokaa ei myöskään ole varsinaisesti nostettu esille.

Intro jakautuu selkeästi osiin. Aluksi on kertaus aiemmista kausista. Tämän jälkeen kerrotaan tämän kauden aihe, eri kohteiden luettelointi ja lopuksi vuoren huipulla. Eri osissa on erilainen rytmi ja intro vaikuttaa jo päättyvän viimeisen kohteen mainitsemiseen. Alun kertauksessa leikkauksen rytmi on hitaampi ja heti kauden aiheen kertomisen jälkeen rytmi nopeutuu. Rytmi jälleen hidastuu arkistokuvien kohdalla ja kiihtyy matkakohteiden kertomisen aikana mutta pysyy tasaisena. Rytmi jälleen hidastuu vuoren huipulla ja kiihtyy vielä kerran Haapasalon voice-overin jälkeen. Musiikki ja leikkauksen rytmi tukevat toisiaan. Voice-overissa Haapasalo sanoo: ”ja mitä on kaukasialaisuus”, näytetään samalla Haapasaloa paikallisen ihmisen kanssa nauramassa. Tällä korostetaan kaukasialaisten vieraanvaraisuutta. Mikäli kuvan tilalla olisi ollut kuvia ränsistyneistä taloista, olisi koko intron viesti ollut hyvin toisenlainen.

Intron vire on pääosin positiivinen. Ville hymyilee kuvissa ja kertoo iloisesti tulevasta. Ainoa negatiivinen asia introssa on, kun Ville kertoo alueen sodista ja arkistokuvissa näkyy miehiä aseiden kanssa. Tämän perusteella voi odottaa että joitain levottomuuksia voi alueella edelleen olla. Intro lupaa, että Haapasalo ottaa selvää, mitä kaukasialaisuus on. Sen perusteella on lupa odottaa että ihmisiin ja heidän perinteisiin tutustutaan. Intron positiivisuus myös lupaa että tunnelma on rentoa ja hyväntuulista. Kuvaaja Ossin mukana olo kertoo myös siitä, että hänen roolinsa olisi suurempi kuin aikaisemmilla kausilla. Aikaisemmassa Jäämeri 30 päivässä -sarjan introssa Haapasalo mainitsee Ossin nimeltä ja kyseisen tuotantokauden aikana Ossi osallistui toimintaan muutaman kerran. Ossi rooli tässä introssa on suurempi kuin aiemmassa joten voi olettaa että rooli on suurempi myös ohjelmassa.

7.2 Vertailu ja yhteenveto

Rikollisuutta ei käsitellä laajemmin sarjan aikana, kuten olen havainnollistanut taulukossa 3. Perinteet ovat tärkeässä osassa ja Haapasalo tutustuu moniin kuolemassa oleviin perinteisiin joita pieni määrä ihmisiä pitää vielä hengissä. Epäkohtia ei näytetä kovinkaan paljoa mutta monet Haapasalon tapaamat ihmiset valittavat huonoja elinolosuhteita. Varsinkin köyhillä on maaseudulla vaikeaa. Extreme-lajeja käsitellään vain muutaman kerran ja ne eivät ole merkittävässä roolissa pois lukien Elbrus -vuoren valloitus joka on mukana introssakin. Matkustusta näytetään usein ja Haapasalo puhuu useasti matkanteosta ohjelman aikana. Ihmiskontaktit ovat sarjan tärkein ja edustetuin sisältö. Haapasalo saa tuntemattomat ihmiset puhumaan omista murheistaan ja pääsee myös helposti mukaan erilaisiin tapahtumiin. Turismi on mukana jonkin verran, ja monet ohjelmassa nähdyt asiat ovat myös turistien ulottuvilla. Ruoka oli varsinkin sarjan loppupuolen jaksossa enemmän läsnä, kun Haapasalo tutustui alueiden erilaisiin perinneruokiin. Usein ruokaa käsiteltiin nopeasti, ja sen vuoksi se ei päässyt mukaan taulukkoon. Jaksojen määrä on 10.

Taulukko 3. Kaukasia 30 päivässä sarjan teemojen määrä

Teema	Kpl
Ihmiskontaktit	22
Perinteet	15
Matkustus	10
Turismi	7
Ruoka	7
Epäkohdat	4
Extreme	3
Rikollisuus	0

Introssa näytettiin vähän erilaisia perinteitä, vaikka se on yksi sarjan tärkeimpiä teemoja. Ihmiskontakteja oli introssa mukana ja se oli merkittävä osa myös itse ohjelmaa. Ruoka oli introssa vähällä huomiolla ja sarjassa se tuli usein esiin, mutta sen käsittely oli monesti pikaista ja siksi kaikki ruokaan liittyvät kohtaukset eivät näy taulukossa. Ruoka oli merkittävämmässä roolissa kuin intro antoi ymmärtää. Matkantekoa ei juuri esitelty introssa ja ohjelmassa sitä näytetään usein mutta lyhyinä osioina. Matkanteko itsessään ei ole tärkeässä osassa vaan enemmänkin se, mitä matkan aikana tapahtuu. Turismeille suunnattuja kohteita on jonkin verran mukana, ja monet sarjan paikoista ovat avoimia myös turisteille. Turismi ei ollut näkyvästi mukana introssa, ja sarjassakin sitä käsitellään ohimennen. Epäkohtia tulee sarjassa esiin jonkin verran, mutta usein huonojen olosuhteiden käsittely tai epäoikeudenmukaisuus on nopeasti käsitelty ja en ole sitä laskenut mukaan.

Jaksoissa Ville menee positiivisuus edellä, mutta ei pelkää käsitellä vaikeitakin asioita. Positiivisuus tuli esiin myös intron tunnelmassa. Ihmisten köyhyys ja karut olot saavat ihmiset kertomaan Villelle kuinka huonosti asiat ovat heidän maassaan. Toisessa ääripäässä taas ihmiset kehuvat, kuinka heidän maansa on maailman paras paikka asua. Matkan varrella esiin tuleviin ongelmiin Haapasalo vaikutti suhtautuvan rennosti ja ei pelännyt muuttaa suunnitelmia lennosta. Intro lunastaa lupauksensa positiivisesta meiningistä ja siitä että Haapasalo ottaa selvää mitä kaukasialaisuus on. Ihmiset kertovat paljon itsestään, ja miten asiat heidän yhteisöissään ovat.

Introon oli otettu kuvaaja mukaan, ja sen avulla kerrottiin, että tämä on mahdollisesti enemmän mukana sarjassa. Haapasalo juttelee usein kuvaaja Ossin kanssa ja tämä on usein mukana toiminnassa kuten pystyi odottamaan. Mikäli Ossi ei olisi ollut merkittävässä roolissa itse sarjassa olisi intron antama viesti vaikuttanut oudolta. Introssa kerrottiin arkistokuvien avulla menneistä ajoista ja niihin palattiin myös yhdestä jaksosta, kun Groznyssa tutustuttiin vanhoihin valokuviin ennen levottomuuksia. Introssa annettiin vinkki katsojalle menneisyydestä ja siihen palattiin itse ohjelmassa. Sarjan moodi on mielestäni sekoitus osallistuvaa ja performatiivista. Haapasalo on selkeästi ohjelman päähenkilö ja hän kertookin introssa, että hän aikoo selvittää mitä kaukasialaisuus on. Haapasalo kertoo usein tuntemuksistaan ja katsoja samastuukin hänen kokemuksiansa. Samalla tuodaan myös toisenlaista lähestymistä, jossa myös muut tekijät ovat näkyvässä roolissa kuten kuvaaja Ossi. Heidän vuorovaikutuksensa näkyy kohteiden kanssa toimiessa. Intron antama kuva tukee mielestäni tätä näkemystä. Haapasalo kokee asioita, mutta hän on myös osa erilaisia ryhmiä ja osallistuu näiden toimintaan.

7.3 Kaukasia 30 päivässä –tekijät vastaavat

Kysyin Kaukasia 30 päivässä –ohjelman tekijöiltä tuottaja Nanna Tulikouralta, leikkaaja Antero Laurilalta sekä graafikko Teemu Äkelta, mitkä heidän tavoitteensa olivat intron suhteen ja mitä odotuksia introlla oli tarkoitus herättää.

Tulikouran mukaan 30 päivässä -sarjan ohjelmissa on haluttu korostaa monimuotoisuutta, seikkailullisuutta ja kohtaamisia ihmisten kanssa. Kaukasia 30 päivässä oli Tulikouran mukaan seikkailu monella tasolla. Yksi kohokohdista oli Euroopan korkeimman vuoren Elbrusin -valloitus joka on myös mukana introssa. Hänen mukaan myös Kaukasian alueen kulinaristinen runsaus näkyy vahvasti introssa. (Tulikoura 2015.) Oma tulkintani on kuitenkin tässä ristiriidassa, sillä introssa ei mielestäni tuotu ruokaa juurikaan esille. Ohjelmassa ja varsinkin loppupuolen jaksoissa ruoka ja juoma on isossa osassa ja Haapasalo mainitseekin ohjelmassa olevansa suuri georgialaisen keittiön ystävä. Ohjelman kolmas ulottuvuus on Tulikouran mukaan alueen historia ja kuinka se vaikuttaa

edelleen ihmisiin. Yhtenä esimerkkinä hän mainitsee Tšetšenian Groznyn, josta tulee väkisin mieleen sen levoton historia. Intron tärkein viesti oli Tulikouran mukaan todistaa, että Kaukasia on muutakin kuin mitä länsimailman uutiskuvat meille välittää. Introsta ei olla tarkoituksella jätetty mitään pois sillä intro on lupaus siitä mitä ohjelma on. Tulikoura lisää, että intron avulla katsoja saadaan oikeaan mielentilaan ja varsinaisen jakson on täytettävä annettu lupaus. (Tulikoura 2015.)

Laurilan mukaan introssa pyrittiin korostamaan ohjelman ydintä ja se kerrotaan-kin aika napakasti ja yksinkertaisesti voice-overilla, jossa Haapasalo kertoo mitä, missä ja miten ollaan tekemässä. Tärkeää on löytää mielenkiintoiset kuvat ja kommentit, joilla herätetään katsojan mielenkiinto. Laurila kertoo, että laittoi intron loppuun ehkä koko sarjan hienoimman kohtauksen Elbrus -vuoren valloituksen. Samalla myös tuotiin esiin kuvaaja Ossi kameran eteen. Hänestä haluttiin kasvattaa yhä isompi hahmo sarjassa, joka kokee Villen kanssa yhdessä asioita. Intron loppuun Laurila halusi laajan kuvan vuoresta jossa Haapasalo ja Käki näkyvät pieninä pisteinä. Tästä kuvasta katsojan on hyvä lähteä seikkailuun. (Laurila 2015.)

Intron graafikko Åke kertoo, että introssa odotuksia on pyritty luomaan esittelemällä alueen karttaa useaan kertaan, jolla luodaan kuvaa tutkimattomista seuduista. 30 päivässä -sarjoissa intron fontit muuttuvat aina sen mukaan millä alueilla sarjassa liikutaan. Sarjan graafisella ilmeellä on hänen mukaansa pyritty luomaan mielikuvia rosoisesta ja hiukan tuntemattomasta alueesta, joka on kuitenkin kutsuva. Hän on yrittänyt luoda katsojalle mielentilaa, jossa tämä on as-
tumassa aarrekartan kanssa kohti tuntematonta seutua. Åke kertoo, että logon ja visuaalisen ilmeen osalta tuotantoyhtiön ohjeistus oli runsauden, ruoan, luonnon ja vuoriston korostaminen. (Åke 2015.)

Kohdealueiden nimien kertominen peräkkäin ei mielestäni antanut katsojalle tärkeää tietoa. Kohteiden taustat näyttivät useimmat aika samalta keskenään joten nekään eivät varsinaisesti paljon kertoneet. Olisiko kohteiden nimien kertomisen voinut tehdä jossain aluetta enemmän kuvaamassa paikassa? Perinteiden yhdistäminen alueiden nimiin olisi myös voinut olla katsojalle mielenkiin-

toista, koska siten eri alueet ja niiden perinteet olisivat nivoutuneet yhteen. Kovinkaan moni katsoja tuskin tietää juuri mitään esimerkiksi Pohjois-Osetiasta, joten alueen erikoisuutta olisi voinut tuoda vahvemmin esiin. Nämä alueiden erityispiirteet olisivat myös korostaneet seikkailua ja tuntematonta. Myös ruuan korostaminen tuli esiin tavoitteissa ja visuaalisen ilmeen ohjeissa. Ruokaa ei näytetä juurikaan introssa pois lukien yhtä kuvaa viiniköynnöksestä ja ruokapöydästä jonka takana Haapasalo sanoo ”Armeniaan”. Jälkimmäisessä kuvassa katsojan huomio kiinnittyy Haapasaloon, koska kamera ajaa kohti tämän kasvoja ja tämän lisäksi suureen tekstiin ”Armenia”. Ruokapöytää Haapasalon edestä ei välttämättä huomaa mikäli sitä ei osaa erikseen katsoa. Kaukasuksen alueella kasvatetaan paljon vihanneksia ja hedelmiä, joka tuli myös sarjassa hyvin esille. Näitä puutarhoja olisi voinut näyttää introssa, kuten myös selkeästi ruokapöytää, jossa olisi paikallisia ruokia.

8 Yhteenveto tutkimuksesta ja tulokset

Intro on useaan kertaan jalostettu kuvaus tapahtumista. Ensimmäisen kerran asioita on karsittu käsikirjoitusvaiheessa, sitten kuvaustilanteessa ja lopulta leikkauspöydällä, jossa on löydetty sarjasta ne kiinnostavimmat palaset. Intro on siis huippuunsa jalostettu tuote, jossa ei pitäisi olla yhtään mielenkiinnotonta palasta. Jokaisen kuvan pitäisi herättää katsojassa ajatuksia ja kertoa jotain ohjelmasta ja sen tunnelmasta. Intron voi katsoa olevan maksimaalinen tuote visuaalisuuden ja tunteiden herättämisen kannalta. Käyn tässä luvussa läpi tutkimuksessa esiin nousseita hyviä tehokeinoja, käytänteitä ja malleja.

Mitä introssa näytetään, tulisi olla myös olennainen osa itse sarjaa. Näyttämällä introssa paljon sellaista, joka on toissijaista ohjelmassa, katsojan odotukset muodostuvat väärään suuntaan. Miksi introssa näytettäisiin ja korostettaisiin jotain toissijaista? Mahdollisia syitä voi olla esimerkiksi ajattelemattomuus, on haluttu antaa vaikuttavampi kuva sarjasta tai haluttu näyttää tiettyä kuvauspaikkaa. Ammattimaisissa sarjoissa kaikki on varmasti mietitty useaan kertaan ja tämä neuvo suuntautuukin enemmän amatöörituotantoja tekeville.

Odotukset tulee nostaa tarpeeksi korkealle introssa jotta katsoja kiinnostuu ohjelmasta ja nämä odotukset ylittämällä saa katsojan todella pitämään ohjelmas-
ta. Mikäli introssa näytetään jo ohjelman vaikuttavimmat ja jännittävimmät pala-
set, on niiden synnyttämiä odotuksia vaikea ylittää. Tässä tulee esiin ongelma,
kuinka paljon on riittävästi. Kuinka paljon tulee katsojalle näyttää jotta tämä
kiinnostuu ja mitä voi jättää ”säästöön” itse ohjelmassa näytettäväksi. Mielestäni
tätä ongelmaa voi verrata omaan tulkintaani elokuvatrailereiden nykytrendistä,
jossa traileri paljastaa koko elokuvan juonen. Trailerin nähtyään ei kiinnosta
enää katsoa koko elokuvaa, koska tietää kuinka siinä käy. Myös intron osalta
tulisi jättää osia pimentoon, jotta katsojalla riittää jännitettävää.

Introssa kuvamateriaalin vaikuttavuuteen voidaan vaikuttaa myös sen järjestä-
misellä. Esimerkiksi Arman ja viimeinen ristiretki -sarjassa näytetään Alizadia
hätäntyneenä ennen poliisiautoa, joten poliisiauton näkemisellä erilainen viite-
kehys. Mikäli olisi näytetty että Alizad on pulassa, johon hän tarvitsee poliisin
apua, olisi poliisiauton näkemisellä täysin erilainen merkitys. Kaukasia 30 päi-
vässä -introssa näytetään arkistokuvaa levottomuuksien ajoilta ja nämä kuvat
vaikuttavat seuraavien kuvien tulkintaan siten että kuvissa näkyvät ihmiset elä-
vät ja toimivat levottomuuksien runtelemassa maassa. Mikäli olisi tuotu ilmi että
maa on jälleenrakennettu ja levottomuudet ovat ohi, tulkittaisiin näitä myöhem-
piä kuvia eri tavalla.

Kuvan ja äänen yhteisvaikutuksesta esimerkkinä on Madventures –intro: samal-
la kun Rantalan voice-overissa tulee kohta ”no security – ei turvamiehiä” on ku-
vissa naamansa peittänyt mies nostamassa rynnäkkökivääriä olalle. Tämän
avulla korostetaan sitä vaaraa, jossa tekijät ovat tehdessään ohjelmaa vain
kahdestaan ja ollessaan tekemisissä rikollisten kanssa. Mikäli kuva olisi esitetty
intron alkupuolella jossa näytetään erilaisia perinteitä, olisi asemiehen kuva yh-
distetty johonkin kummalliseen perinteeseen. Kaukasia 30 päivässä -introssa
Haapasalon voice-overin: ”ja mitä on kaukasialaisuus” kohdalla näytetään Haa-
pasalo nauramassa paikallisen miehen kanssa. Tässä istutetaan katsojalle aja-
tus, että kaukasialaiset ovat vieraanvaraisia. Voice-overin ja kuvan yhteys on
siis tärkeä ja sen avulla voidaan vaikuttaa ennakko-odotuksiin ja asenteisiin.

Kun katsojalla on ennakkoon asenne että kaukasialaiset ovat vieraanvaraisia ja ohjelmassa näytetään esimerkiksi tilanne, jossa tuotantoryhmä kutsutaan paikallisten ihmisten kotiin illalliselle, katsoja saa vahvistuksen tälle odotukselleen että he todella ovat vieraanvaraisia. Vaikutus olisi ollut päinvastainen, mikäli introssa olisi näytetty vihasen ihmisen kasvoja ja sarjassa olisi esitetty töykeitä ihmisiä.

Introssa voidaan rakentaa jännitteitä antamalla vaikutelma siitä, että päähenkilöt ovat ongelmassa tai esitetään päähenkilöt uhkaavissa tilanteissa. Päähenkilöt eivät välttämättä ole uhkaavassa tilanteessa mutta leikattuna lyhyeksi palaksi introon, se voi antaa katsojalle sellaisen kuvan. Myös esiintyjien sanomisten leikkaaminen irti asiayhteydestä ja yhdistely voi luoda kuvan jännittävästä tilanteesta. Jännitteitä voidaan luoda myös näyttämällä tuntematonta, kuten esimerkiksi rituaaleja, erikoisia tapoja tai eksoottisia paikkoja. Musiikilla on myös merkittävä ja ohjaava merkitys, kuinka esitettyihin asioihin suhtaudutaan. Jännitteitä syntyy myös näyttämällä aseita tai huumausaineita koska katsoja todennäköisesti yhdistää nämä rikollisuuteen. Kuvausympäristöllä on myös vaikutusta siihen kuinka voimakkaasti näihin reagoidaan. On eri asia ampua ampuumaradalla Suomessa kuin rikollisten kanssa viidakossa.

Jos intro on hyvä, se tempaa heti mukaansa ja palauttaa mieliin ohjelman maailman jos sarja on ennestään tuttu. Itselleni on jäänyt mieleen Madventures -sarjan intro ja tästä syystä se on yksi tämän opinnäytetyön tutkimuksen kohteista. Muistin introsta ennen analyysin tekemistä mukaansatempaavan musiikin ja nopeat välähdykset kuvia eri puolilta maapalloa. Katsoin myös Kaukasus 30 päivässä -sarjan juuri ennen kuin olin tehnyt päätöksen, että teen opinnäytetyöni introista. Tämä sarja ja intro oli siis ”tuoreessa muistissa” mutta silti muistin vain musiikin tyyllilajin sekä sen että introssa oli positiivinen vire ja paljon vihreän sävyä. En muistanut arkistokuvia ja viittauksia alueen sotaisaan historiaan. Yksi sarja, jonka intro on myös jäänyt hyvin mieleen on Tanskalainen maajussi. Introssa on mukaansatempaava rallatteleva musiikki ja kuvissa seikkailee maajussi perheineen ja tilan eläimet. Intron lopussa on usein lapsi tekemässä tai sanomassa jotain. Itse ohjelma on todella rauhallinen tempoltaan ja intron vauhdikas musiikki on sen kanssa näennäisesti ristiriidassa. En kuitenkaan sar-

jan katsojana koe sitä mitenkään huonona asiana tai ole edes huomannut tietoisesti ristiriitaa. Näiden omakohtaisten kokemusten perusteella voin sanoa, että ainakin itselleni yksi tärkeimmistä osista introa on sen musiikki. Myös tutkimuksessa haastatellut tekijät painottivat musiikin merkitystä. Se luo oikean tunnelman ja todennäköisesti intro on usein rakennettu juuri musiikin ympärille. Yksi esimerkki vielä musiikista on X-files -eli suomalaisittain Salaiset kansiot. Uskon, että tämä tunnusmusiikki on jäänyt jokaiselle sarjan katsojalle mieleen koska se on niin tunnuksenomainen sarjalle ja erilainen kuin muissa sarjoissa. Musiikki on siis tärkeä tekijä introssa, sillä se yhdessä leikkauksen kanssa rytmittää introa ja luo koko sarjan imagoa. Musiikki toimii koko sarjan tunnisteena ja musiikin kuultuaan katsojan mieleen palaa sarjan tunnelma.

Fiktiosarjoissa voidaan esimerkiksi korostaa tiettyä näkökulmaa tai henkeä joka sarjassa on. Silicon Valley -sarjan introssa näytetään animaatiolla kuinka uusia yrityksiä syntyy Piilaaksossa, jossa sarjassa liikutaan ja kuinka osa yrityksistä kaatuu pois. Tämä kuvastaa hienosti sitä millaisessa ympäristössä sarjassa toimitaan. Sarjassa on useita keksittyjä yrityksiä, jotka kamppailevat keskenään ja ovat kuitenkin jollain tapaa yhteydessä oikeisiin yrityksiin tai vertaavat itseään niihin. Intro ei siis esittele sarjan hahmoja lainkaan vaan keskittyy vain maalamaan kuvaa siitä maailmasta jossa kaikki tapahtuu.

9 Pohdinta

Tutkimuksen tehtyä ja sen tarkastelun jälkeen määrittelin ehkä hieman eri tavalla tutkimuksen teemoja, joiden läsnäoloa tutkin introissa ja sarjoissa. Nykyiset teemat eivät kattaneet kaikkea sarjojen sisältöä ja siten osa sisällöstä jäi analyysin ulkopuolelle. Kun intron katsoo useita kertoja putkeen, siitä löytää uusia merkityksiä, mutta ovatko ne merkitykset relevantteja katsojille jotka näkevät intron kerran viikossa ohjelman yhteydessä ja muistavat siitä vain osan katsomisen jälkeen. Intron analysointi on siltä osin haastavaa että löytää ne asiat, jotka vaikuttavat katsojaan ja asettaa katsojalta todennäköisesti huo-

maamattomat asiat niin sanotusti omaan arvoonsa. On myös mahdollista yli-analysoida ja löytää merkityksiä myös sieltä missä niitä ei ole.

Joku toinen olisi varmasti tehnyt tutkimuksen ja analysoinnin eri tavalla painottaen ja samalla menetelmälläkin saanut hieman erilaisen tuloksen. Tein sarjojen analyysit hieman eri aikaan, ja tästä syystä omat materiaalin tarkastelutavat ovat kehittyneet sitä mukaan, kun olen tutkimusta tehnyt ja olen saattanut tehdä joidenkin teemojen kohdalla toisin, kuin toisen sarjan kohdalla. Mutta jokaisen sarjan olen analysoinut yhdellä kertaa, joten sarjan sisällä ei ole eroja analyysitavassa. Nykyisen tutkimuksen perusteella ei voi vertailla sarjojen välillä esimerkiksi ihmiskontaktien määrä, koska eri sarjoissa on olleet hieman erilaiset perusteet koska sarjoissa on erilainen tapa käsitellä asioita.

Materiaalista kuitenkin suuret suuntaviivat tulivat selkeästi esille määrällisesti ja tältä osin niiden antaman informaation voi katsoa pitävän paikkaansa. Tutkimuksessa en vetänyt materiaalista suuria johtopäätöksiä tai arvaillut tekijöiden tarkoituksia kovinkaan pitkälle joten tässä suhteessa voi tutkimusta pitää oikean suuntaisena.

Tutkimusta olisi voinut kehittää tarkastelemalla esimerkiksi musiikkia ja sen vaikutusta ihmisiin koska se on tärkeä osa introa. Tämä olisi voinut tuoda esiin tärkeitä elementtejä musiikista ja mitkä ominaisuudet siitä erityisesti katsojiin vaikuttaa. Lisäksi jonkinlainen mittari siitä kuinka paljon ohjelmassa näytetään positiivisia ja negatiivisia asioita, olisi voinut olla hyvä tapa tarkastella intron ja ohjelman välistä suhdetta sekä yleistä ilmapiiriä jossa ohjelman maailmassa liikutaan.

Odotin löytäväni enemmän ja monimutkaisempia rakenteita siitä, kuinka katsojaa voi ohjata intron avulla. Toisaalta otanta oli aika pieni ja suppeasta ohjelmatyypistä. Mikäli olisin tutkinut kansainvälisten suurten tuotantojen introja, olisin voinut löytää näitä monimutkaisia rakenteita ja piilovaikutuksia enemmän. Tutkimuksessakin esiin noussut True Detective -olisi varmasti ollut mielenkiintoinen analysoida ja kuulla sen tekijöiden ajatuksia siitä mitkä olivat tavoitteet ja kuinka sillä haluttiin vaikuttaa.

Olen tyytyväinen tutkimukseni tuloksiin ja siihen, että löysin introista erilaisia vaikuttamisen mahdollisuuksia. Toivottavasti näistä käytänteistä on apua niille jotka miettivät, kuinka rakentavat oman ohjelmansa introa, koska se oli myös yksi opinnäytetyöni tavoitteista. Pystyin myös vastaamaan tutkimuskysymyksiini jotka asetin. Intron avulla on mahdollista vaikuttaa katsojan odotuksiin ja mielentilaan jossa tämä ohjelmaa katsoo. Lisäksi löysin asioita, joita oli korostettu ja pystyin pääättelemään syitä, miksi näin oli tehty.

Introjen avulla olisi mahdollista luoda sarjojen brändiä vieläkin voimakkaammin kuin nykyisin. Useat sarjat luovat mitäänsanomattoman intron, jossa on mielenkiinnoton musiikki. Kun introon ei ole panostettu niin vaikuttaa siltä että intro on ollut vain pakollinen menoerä, joka pitää vain saada pois alta. Intron avulla on mahdollista luoda mukava henki jo ennen ohjelmaa ja saada katsoja innostumaan. Luulisi että intron mahdollisuudet olisi huomioitu varsinkin suurissa tuotannoissa. Olisi kiehtovaa saada tietää millä tavalla erilaiset ihmiset tulkitsevat introja. Varsinkin True Blood ja True Detective, -jotka ovat hyvinkin symbolisia ja vertauskuvallisia, olisivat otollisia tällaiselle tutkimukselle. Kuinka paljon tekijöiden näkemys ja katsojan kokemus eroavat toisistaan?

Tulevaisuudessa toivon näkeväni enemmän introja, joissa on syvempi merkitys ja piilotettuja viestejä. Introa olisi siten mielenkiintoista katsoa ennen jokaista jaksoa ja yrittää löytää siitä uusia puolia ja merkityksiä. Mikäli intro on valmiiksi pureksittu, se tulee yleensä ohitettua suoraan. Minulla on tästä omakohtaisia kokemuksia, sillä tiettyjen sarjojen intron ohitan ihan suosiolla koska olen jo ensimmäisellä kerralla saanut siitä kaiken irti ja useampi katsomiskerta vain ärsyttää. Ehkä tämänkin syyn takia tekijöiden tulisi kiinnittää huomiota introon, jotta se ei alkaisi ärsyttämään katsojia. On huono lähtökohta, mikäli katsoja on ärsyyntyneessä mielentilassa, kun ohjelma alkaa. Omalla kohdalla ärsytystä aiheuttaa usein musiikki, jonka kuuleminen yhä uudelleen alkaa kyllästyttämään.

Lähteet

- Aaltonen, J. 2002. Käsikirjoittajan työkalupakki. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Aaltonen, J. 2011. Seikkailu todellisuuteen. Helsinki: Like Kustannus Oy.
- Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. Tampere: Osuuskunta Vastapaino.
- Alizad, A. 2013. Arman ja viimeinen ristiretki. <http://arman.varusteleka.fi/mistaton-kyse>. 26.4.2015.
- Aumont, Bergala, Marie & Vernet 1996. Elokuvan Estetiikka. Helsinki: Suomen elokuva-arkisto.
- Bacon, H. 2000. Audiovisuaalisen kerronnan teoria. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Eisenstein, S. 1978. Elokuvan muoto. Helsinki: Love Kustannus Oy.
- Jalonen, R. 2015. Yle Teema, Ville Haapasalo ja Venäjä - näin syntyivät sydämiä ja ovia avaavat reissut. <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/11/25/yle-teema-ville-haapasalo-ja-venaja-nain-syntyivat-sydamia-ja-ovia-avaavat?ref=ydd-related-content>. 26.4.2015.
- Jim. 2013. Arman ja viimeinen ristiretki. <http://www.jimtv.fi/ohjelmat/arman-ja-viimeinen-ristiretki>. 19.4.2015.
- Laurila, A. Leikkaaja. Kaukasia 30 päivässä. Sähköpostihaastattelu 4.5.2015.
- Madventures. 2015. Madventures info. <http://www.madventures.tv/en/info.php>. 26.4.2015.
- Mustonen, A. 2001. Mediapsykologia. Helsinki: WSOY.
- Kivi, E & Pirilä, K. 2005. Otos. Helsinki: Like Kustannus Oy.
- Kivi, E & Pirilä, K. 2008. Leikkaus. Helsinki: Like Kustannus Oy.
- Tulikoura, N. 2015. Tuottaja. Kaukasia 30 päivässä. Sähköpostihaastattelu 19.4.2015.
- TV Tropes. 2015. Title sequence. <http://tvtropes.org/pmwiki/pmwiki.php/Main/TitleSequence>. 10.4.2015.
- Yle. 2015. Ohjelma: Kaukasia 30 päivässä. <http://yle.fi/aihe/ohjelma/kaukasia-30-paivassa>. 23.5.2014.
- Åke, T. 2015. Graafikko. Kaukasia 30 päivässä. Sähköpostihaastattelu. 22.4.2015.

Sähköpostihaastatteluiden kysymykset

- 1) Pyritkö korostamaan jotain tiettyä osa-aluetta tai aihetta introssa?
- 2) Jätitkö tarkoituksella jotain näyttämättä introssa?
- 3) Minkälaisia odotuksia ja jännitteitä pyrit rakentamaan intron avulla?
- 4) Minkälaiseen mielentilaan pyrit saamaan katsojan intron avulla?
- 5) Minkälaiset ohjeet sait intron tekemiseen, mitä tuotantoyhtiön puolelta haluttiin viestiä?
- 6) Oliko intron tekeminen itsestäänselvyys ja pakollinen osa ohjelmaa vai harkittu teos joka vahvistaa kokonaisuutta?

- 7) Ajatuksia yleisesti introista, mihin suuntaan ne ovat menossa?
- 8) Mitkä ovat intron tärkeimmät elementit ja miten hyödynnät niitä omassa työssäsi?
- 9) Kuinka voimakas vaikuttaja intro mielestäsi on? Voiko sen avulla ohjata katsojaa ja kontekstia jossa tämä katsoo ohjelmaa? Voiko intron avulla jopa vääristää koko ohjelman viestiä?
- 10) Kommentoi väitettä: "katsoja ei muista introsta mitään ohjelman katsottuaan"